

GLÓWNY URZĄD STATYSTYCZNY
CENTRAL STATISTICAL OFFICE

**WARUNKI POWSTANIA I DZIAŁANIA
ORAZ PERSPEKTYWY ROZWOJOWE
POLSKICH PRZEDSIĘBIORSTW
POWSTAŁYCH W LATACH 2003–2007**

***CONDITIONS OF ESTABLISHMENT, OPERATION
AND DEVELOPMENT PROSPECTS
OF POLISH ENTERPRISES
ESTABLISHED IN THE YEARS 2003–2007***

*Statistical
Information
and Elaborations*

Informacje
i opracowania
statystyczne

Warszawa 2009

Opracowanie publikacji
Preparation of the publication

GUS – Departament Przedsiębiorstw i Cen
CSO – Business and Price Division

kierujący
supervisor

Izabella Zagoździńska – dyrektor Departamentu
director of the Division

zespół
team

Jacek Kotowski, Aneta Płatek, Krystyna Rećko

Okładka
Cover

Zakład Wydawnictw Statystycznych
Statistical Publishing Establishment

ISSN 1507 – 126X

Publikacja dostępna w Internecie **www.stat.gov.pl**
Publication available on the Internet **www.stat.gov.pl**

OBJAŚNIENIA ZNAKÓW UMOWNYCH I SKRÓTÓW UŻYWANYCH W PUBLIKACJI *SYMBOLS AND ABBREVIATIONS USED IN THE PUBLICATION*

Znaki umowne *Symbols*

Kreska	(-)	– zjawisko nie wystąpiło – <i>magnitude zero</i>
Zero	(0,0)	– zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05 – <i>magnitude not zero, but less than 0,05 of a unit</i>
„W tym” „Of which ”		– nie podaje się wszystkich składników sumy – <i>indicates than not all elements of the sum are given</i>

Skróty *Abbreviations*

Pełna nazwa według PKD *Complete name according to NACE*

Handel <i>Trade</i>	handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego <i>wholesale and retail trade; repair of motor vehicles, motorcycles and personal and household goods</i>
Transport <i>Transport</i>	transport, gospodarka magazynowa i łączność <i>transport, storage and communications</i>
Obsługa nieruchomości i firm <i>Real estate and business activities</i>	obsługa nieruchomości, wynajem i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej <i>real estate activities, rental and services related to conducting business activities</i>
Ochrona zdrowia <i>Health care</i>	ochrona zdrowia i pomoc społeczna <i>health and social work</i>
Pozostała działalność usługowa <i>Other service activity</i>	działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała <i>other community, social and personal service activities</i>

Przy publikowaniu danych GUS prosimy o podanie źródła.
When publishing CSO data please indicate the source.

PRZEDMOWA

Kontynuując zapoczątkowaną w roku 2003 inicjatywę, przedstawiamy Państwu kolejną edycję publikacji, w której zaprezentowane zostały podstawowe informacje o warunkach powstania i działania oraz perspektywach rozwojowych tworzonych w Polsce przedsiębiorstw. Cykl corocznych opracowań z tej serii tworzy logiczną całość, dostarczając informacji uzupełniających i porównawczych o podmiotach utworzonych w poszczególnych latach, począwszy od roku 2001. W niniejszej publikacji zaprezentowano dane o przedsiębiorstwach powstałych w latach 2003-2007.

Opracowanie zostało przygotowane na podstawie wyników panelowego badania przedsiębiorstw prowadzonego w oparciu o ankiety PL1 i PL2. Zasadniczą ideą tych badań jest zebranie informacji o sposobie powstania i źródłach finansowania nowej działalności, a także o czynnikach wpływających na skuteczną rywalizację z konkurencją oraz utrzymanie się nowych podmiotów na rynku w pierwszych latach po rejestracji. Badania mają również na celu oszacowanie stopnia przeżywalności nowych przedsiębiorstw w kolejnych latach pełnego pięcioletniego cyklu obserwacji.

Publikacja składa się z trzech części. W pierwszej zawarto metodologię badania, gdzie omówiono zakres podmiotowy i przedmiotowy badania, łącznie z opisem doboru próby, a także sposób prezentacji wyników. W drugiej części zostały poddane analizie pierwsze dane o zbiorowości podmiotów utworzonych w roku 2007, a także wyniki pięcioletniego cyklu badania jednostek powstałych w roku 2003. Uzupełnieniem analiz są tabele z wynikami wszystkich badań przeprowadzonych w roku 2008, zamieszczone w części trzeciej.

Dyrektor Departamentu
Przedsiębiorstw i Cen

Izabella Zagoździńska

Warszawa, czerwiec 2009 r.

PREFACE

As a follow-up to the initiative undertaken in 2003, we present you the next edition of publication containing basic information on the conditions of the establishment and operation of newly-established enterprises in Poland, as well as on their development prospects. The series of annual publications form a logical whole, providing complementary and comparative information on the entities set up in consecutive years from 2001. This publication presents data concerning enterprises established in the years 2003-2007.

The publication was developed on the basis of the results obtained from a panel survey on enterprises, conducted with the use of PL1 and PL2 questionnaires. The principal idea of these surveys is to collect information on the mode of establishing, and the sources of financing newly-established businesses, as well as on the factors influencing the efficient competition and maintenance of new entities on the market in the first years after the registration. The surveys are further aimed at assessing the survival rate of new enterprises in the subsequent years of a complete 5-year monitoring cycle.

This publication consists of three parts. The survey methodology is presented in the first part, where both the scope and information collected are discussed in detail, together with the description of the sampling method, as well as the method of presenting the results obtained. The second part features the analysis of the first data on the group of entities established in 2007, as well as the results of the 5-year survey on the entities established in 2003. The analysis were supplemented with tables containing results of all surveys conducted in 2008, published in the third part.

Director of Business and Price Division

Izabella Zagoździńska

Warsaw, June 2009

SPIS TREŚCI

CONTENTS

	Strona Page
PRZEDMOWA	3
PREFACE	(4)
UWAGI METODYCZNE	
METHODOLOGICAL NOTES	
1.1 Wprowadzenie..... <i>Introduction</i>	13 (21)
1.2 Organizacja badań..... <i>Organisation of surveys</i>	14 (22)
1.3 Jednostki objęte badaniem oraz wielkość i struktura próby..... <i>Surveyed units, and sample size and structure</i>	16 (24)
1.4 Zakres zbieranych informacji..... <i>Collected information</i>	17 (25)
1.5 Sposób opracowania i interpretacji wyników..... <i>Elaboration and interpretation of results</i>	19 (27)
WYNIKI BADAŃ – SYNTEZA	
SURVEY RESULTS – SYNTHESIS	
1. Przedsiębiorstwa powstałe w 2007 r.	29
<i>Enterprises established in 2007</i>	
1.1. Wielkość i struktura badanej zbiorowości..... <i>Size and structure of surveyed population</i>	29
1.2. Wskaźniki przeżycia..... <i>Survival rates</i>	32
1.3. Aktywność ekonomiczna w rok po wejściu na rynek..... <i>Economic activity one year after entering the market</i>	33
1.4. Bariery napotymane przez przedsiębiorstwa..... <i>Difficulties encountered by enterprises</i>	35
2. Przedsiębiorstwa powstałe w 2003 r. i nadal aktywne w 2008 r.	36
<i>Enterprises established in 2003 and still active in 2008</i>	
2.1. Wielkość, struktura i wskaźniki przeżycia badanej zbiorowości..... <i>Size, structure and survival rates of the surveyed population</i>	37
2.2. Aktywność ekonomiczna..... <i>Economic activity</i>	38
2.3. Bariery napotymane przez przedsiębiorstwa..... <i>Difficulties encountered by enterprises</i>	41
3. Podsumowanie	42
<i>Summary</i>	

TABLICE
TABLES

	Tabl. Table	Strona Page
PRZEDSIĘBIORSTWA POWSTAŁE W 2007 R. ENTERPRISES ESTABLISHED IN 2007		45
Liczba i wskaźnik przeżycia przedsiębiorstw powstałych w 2007 r. i aktywnych w 2008 r. według wybranych przekrojów..... <i>Number and survival rate of enterprises set up in 2007 and active in 2008 by selected groupings</i>	1	46
Struktura przedsiębiorstw powstałych w 2007 r. i aktywnych w 2008 r. według sposobu powstania oraz wybranych przekrojów..... <i>Structure of enterprises set up in 2007 and active in 2008 by way of creation and selected groupings</i>	2	47
Struktura przedsiębiorstw powstałych w 2007 r. i aktywnych w 2008 r. według źródeł finansowania podejmowanej działalności oraz wybranych przekrojów..... <i>Structure of enterprises set up in 2007 and active in 2008 by sources of financing the undertaken activity and selected groupings</i>	3	48
Struktura przedsiębiorstw osób fizycznych powstałych w 2007 r. i aktywnych w 2008 r. według płci właściciela oraz wybranych przekrojów..... <i>Structure of enterprises of natural persons, set up in 2007 and active in 2008 by gender of owner and selected groupings</i>	4	49
Struktura przedsiębiorstw osób fizycznych powstałych w 2007 r. i aktywnych w 2008 r. według wieku właściciela oraz wybranych przekrojów..... <i>Structure of enterprises of natural persons, set up in 2007 and active in 2008 by age of owner and selected groupings</i>	5	50
Struktura przedsiębiorstw osób fizycznych powstałych w 2007 r. i aktywnych w 2008 r. według wykształcenia właściciela oraz wybranych przekrojów..... <i>Structure of enterprises of natural persons, set up in 2007 and active in 2008 by education level of owner and selected groupings</i>	6	51
Struktura przedsiębiorstw osób fizycznych powstałych w 2007 r. i aktywnych w 2008 r. według charakteru poprzedniej pracy właściciela oraz wybranych przekrojów..... <i>Structure of enterprises of natural persons, set up in 2007 and active in 2008 by character of the previous work of owner and selected groupings</i>	7	52
Liczba i struktura pracujących w przedsiębiorstwach powstałych w 2007 r. i aktywnych w 2008 r. według wybranych przekrojów..... <i>Number and structure of persons employed in enterprises set up in 2007 and active in 2008 by selected groupings</i>	8	53
Struktura przedsiębiorstw powstałych w 2007 r. i aktywnych w 2008 r. według zasięgu prowadzenia działalności oraz wybranych przekrojów..... <i>Structure of enterprises set up in 2007 and active in 2008 by activity range and selected groupings</i>	9	54

	Tabl. Table	Strona Page
Struktura przedsiębiorstw powstałych w 2007 r. i aktywnych w 2008 r. według uzyskanego wyniku finansowego oraz wybranych przekrojów..... <i>Structure of enterprises set up in 2007 and active in 2008 by financial results and selected groupings</i>	10	55
Odsetek przedsiębiorstw powstałych w 2007 r., aktywnych i inwestujących w 2008 r. oraz źródła finansowania nakładów inwestycyjnych według wybranych przekrojów..... <i>Percentage of enterprises set up in 2007, active and investing in 2008 and sources of financing investment outlays by selected groupings</i>	11	56
Struktura przedsiębiorstw powstałych w 2007 r. i aktywnych w 2008 r. według typów napotykanymi trudnościami oraz wybranych przekrojów..... <i>Structure of enterprises set up in 2007 and active in 2008 by types of encountered difficulties and selected groupings</i>	12	57
Odsetek przedsiębiorstw powstałych w 2007 r. i aktywnych w 2008 r. według zgłaszanych trudności popytowych oraz wybranych przekrojów..... <i>Percentage of enterprises set up in 2007 and active in 2008 by reported demand difficulties and selected groupings</i>	13	58
Odsetek przedsiębiorstw powstałych w 2007 r. i aktywnych w 2008 r. według zgłaszanych trudności podaźowych oraz wybranych przekrojów..... <i>Percentage of enterprises set up in 2007 and active in 2008 by reported supply difficulties and selected groupings</i>	14	59
PRZEDSIĘBIORSTWA POWSTAŁE W 2006 R. ENTERPRISES ESTABLISHED IN 2006		61
Liczba przedsiębiorstw powstałych w 2006 r. i aktywnych w latach 2007-2008 oraz wskaźnik ich przeżycia w kolejnych latach według wybranych przekrojów..... <i>Number of enterprises set up in 2006 and active in the years 2007-2008 and their survival rate in subsequent years by selected groupings</i>	1 (15)	62
Struktura i wskaźnik przeżycia przedsiębiorstw osób fizycznych powstałych w 2006 r. i nadal aktywnych w 2008 r. według cech właściciela..... <i>Structure and survival rate of enterprises of natural persons, set up in 2006 and still active in 2008 by features of owner</i>	2 (16)	63
Liczba pracujących w przedsiębiorstwach powstałych w 2006 r. i nadal aktywnych w 2008 r. oraz procentowa zmiana liczby pracujących pomiędzy latami 2007 i 2008 według wybranych przekrojów..... <i>Number of persons employed in enterprises set up in 2006 and still active in 2008, and percentage change in the number of persons employed between the years 2007 and 2008 by selected groupings</i>	3 (17)	64
Struktura i wskaźnik przeżycia przedsiębiorstw powstałych w 2006 r. i nadal aktywnych w 2008 r. według wyniku finansowego oraz wybranych przekrojów..... <i>Structure and survival rate of enterprises set up in 2006 and still active in 2008 by financial results and selected groupings</i>	4 (18)	65

	Tabl. Table	Strona Page
Odsetek przedsiębiorstw powstałych w 2006 r., nadal aktywnych i inwestujących w 2008 r. oraz wskaźnik ich przeżycia w latach 2007 i 2008 według wybranych przekrojów.....	5 (19)	66
<i>Percentage of enterprises set up in 2006, still active and investing in 2008 and their survival rate in the years 2007 and 2008 by selected groupings</i>		
Struktura przedsiębiorstw inwestujących powstałych w 2006 r. i nadal aktywnych w 2008 r. według źródeł finansowania nakładów inwestycyjnych oraz wybranych przekrojów.....	6 (20)	67
<i>Structure of investing enterprises set up in 2006 and still active in 2008 by sources of financing investment outlays and selected groupings</i>		
Struktura przedsiębiorstw powstałych w 2006 r. i nadal aktywnych w 2008 r. według typów napotykanymi trudnościami i wybranych przekrojów oraz wskaźnik przeżycia.....	7 (21)	68
<i>Structure of enterprises set up in 2006 and still active in 2008 by types of encountered difficulties and selected groupings, and the survival rate</i>		
Odsetek przedsiębiorstw powstałych w 2006 r. i nadal aktywnych w 2008 r. według zgłaszanych trudności popytowych oraz wybranych przekrojów.....	8 (22)	69
<i>Percentage of enterprises set up in 2006 and still active in 2008 by reported demand difficulties and selected groupings</i>		
Odsetek przedsiębiorstw powstałych w 2006 r. i nadal aktywnych w 2008 r. według zgłaszanych trudności podaźowych oraz wybranych przekrojów.....	9 (23)	70
<i>Percentage of enterprises set up in 2006 and still active in 2008 by reported supply difficulties and selected groupings</i>		
PRZEDSIĘBIORSTWA POWSTAŁE W 2005 R.		71
ENTERPRISES ESTABLISHED IN 2005		
Liczba przedsiębiorstw powstałych w 2005 r. i aktywnych w latach 2006-2008 oraz wskaźnik ich przeżycia w kolejnych latach według wybranych przekrojów.....	1 (24)	72
<i>Number of enterprises set up in 2005 and active in the years 2006-2008 and their survival rate in subsequent years by selected groupings</i>		
Struktura i wskaźnik przeżycia przedsiębiorstw osób fizycznych powstałych w 2005 r. i nadal aktywnych w 2008 r. według cech właściciela.....	2 (25)	73
<i>Structure and survival rate of enterprises of natural persons, set up in 2005 and still active in 2008 by features of owner</i>		
Liczba pracujących w przedsiębiorstwach powstałych w 2005 r. i nadal aktywnych w 2008 r. oraz procentowa zmiana liczby pracujących pomiędzy latami 2006 i 2008 oraz 2007 i 2008 według wybranych przekrojów.....	3 (26)	74
<i>Number of persons employed in enterprises set up in 2005 and still active in 2008, and percentage change in the number of persons employed between the years 2006 and 2008, and 2007 and 2008 by selected groupings</i>		
Struktura i wskaźnik przeżycia przedsiębiorstw powstałych w 2005 r. i nadal aktywnych w 2008 r. według uzyskanego wyniku finansowego oraz wybranych przekrojów.....	4 (27)	75
<i>Structure and survival rate of enterprises set up in 2005 and still active in 2008 by financial result and selected groupings</i>		

	Tabl. Table	Strona Page
Odsetek przedsiębiorstw powstałych w 2005 r., nadal aktywnych i inwestujących w 2008 r. oraz wskaźnik ich przeżycia w latach 2006 i 2008 oraz 2007 i 2008 według wybranych przekrojów.....	5 (28)	76
<i>Percentage of enterprises set up in 2005, still active and investing in 2008 and their survival rate in the years 2006 and 2008, and 2007 and 2008 by selected groupings</i>		
Struktura przedsiębiorstw inwestujących powstałych w 2005 r. i nadal aktywnych w 2008 r. według źródeł finansowania nakładów inwestycyjnych oraz wybranych przekrojów.....	6 (29)	77
<i>Structure of investing enterprises set up in 2005 and still active in 2008 by sources of financing investment outlays and selected groupings</i>		
Struktura przedsiębiorstw powstałych w 2005 r. i nadal aktywnych w 2008 r. według typów napotykanym trudności i wybranych przekrojów oraz wskaźnik przeżycia.....	7 (30)	78
<i>Structure of enterprises set up in 2005 and still active in 2008 by types of encountered difficulties and selected groupings, and the survival rate</i>		
Odsetek przedsiębiorstw powstałych w 2005 r. i nadal aktywnych w 2008 r. według zgłaszanych trudności popytowych oraz wybranych przekrojów.....	8 (31)	79
<i>Percentage of enterprises set up in 2005 and still active in 2008 by reported demand difficulties and selected groupings</i>		
Odsetek przedsiębiorstw powstałych w 2005 r. i nadal aktywnych w 2008 r. według zgłaszanych trudności podaźowych oraz wybranych przekrojów.....	9 (32)	80
<i>Percentage of enterprises set up in 2005 and still active in 2008 by reported supply difficulties and selected groupings</i>		
PRZEDSIĘBIORSTWA POWSTAŁE W 2004 R. ENTERPRISES ESTABLISHED IN 2004		81
Liczba przedsiębiorstw powstałych w 2004 r. i aktywnych w latach 2005-2008 według wybranych przekrojów.....	1 (33)	82
<i>Number of enterprises set up in 2004 and active in the years 2005-2008 by selected groupings</i>		
Wskaźnik przeżycia w kolejnych latach działalności przedsiębiorstw powstałych w 2004 r. i aktywnych w latach 2005-2008 według wybranych przekrojów.....	2 (34)	83
<i>Survival rate in subsequent years of activity of enterprises set up in 2004 and active in the years 2005-2008 by selected groupings</i>		
Struktura i wskaźnik przeżycia przedsiębiorstw osób fizycznych powstałych w 2004 r. i nadal aktywnych w 2008 r. według cech właściciela.....	3 (35)	84
<i>Structure and survival rate of enterprises of natural persons, set up in 2004 and still active in 2008 by features of owner</i>		
Liczba pracujących w przedsiębiorstwach powstałych w 2004 r. i nadal aktywnych w 2008 r. oraz procentowa zmiana liczby pracujących pomiędzy latami 2005 i 2008 oraz 2007 i 2008 według wybranych przekrojów.....	4 (36)	85
<i>Number of persons employed in enterprises set up in 2004 and still active in 2008, and percentage change in the number of persons employed between the years 2005 and 2008, and 2007 and 2008 by selected groupings</i>		

	Tabl. Table	Strona Page
Struktura i wskaźnik przeżycia przedsiębiorstw powstałych w 2004 r. i nadal aktywnych w 2008 r. według uzyskanego wyniku finansowego oraz wybranych przekrojów..... <i>Structure and survival rate of enterprises set up in 2004 and still active in 2008 by financial result and selected groupings</i>	5 (37)	86
Odsetek przedsiębiorstw powstałych w 2004 r., nadal aktywnych i inwestujących w 2008 r. oraz wskaźnik ich przeżycia w latach 2005 i 2008 oraz 2007 i 2008 według wybranych przekrojów..... <i>Percentage of enterprises set up in 2004, still active and investing in 2008 and their survival rate in 2005 and 2008, and 2007 and 2008 by selected groupings</i>	6 (38)	87
Struktura przedsiębiorstw inwestujących powstałych w 2004 r. i nadal aktywnych w 2008 r. według źródeł finansowania nakładów inwestycyjnych oraz wybranych przekrojów..... <i>Structure of investing enterprises set up in 2004 and still active in 2008 by sources of financing investment outlays and selected groupings</i>	7 (39)	88
Struktura przedsiębiorstw powstałych w 2004 r. i nadal aktywnych w 2008 r. według typów napotykanymi trudności i wybranych przekrojów oraz wskaźnik przeżycia..... <i>Structure of enterprises set up in 2004 and still active in 2008 by types of encountered difficulties and selected groupings, and the survival rate</i>	8 (40)	89
Odsetek przedsiębiorstw powstałych w 2004 r. i nadal aktywnych w 2008 r. według zgłaszanych trudności popytowych oraz wybranych przekrojów..... <i>Percentage of enterprises set up in 2004 and still active in 2008 by reported demand difficulties and selected groupings</i>	9 (41)	90
Odsetek przedsiębiorstw powstałych w 2004 r. i nadal aktywnych w 2008 r. według zgłaszanych trudności podaźowych oraz wybranych przekrojów..... <i>Percentage of enterprises set up in 2004 and still active in 2008 by reported supply difficulties and selected groupings</i>	10 (42)	91
PRZEDSIĘBIORSTWA POWSTAŁE W 2003 R. ENTERPRISES ESTABLISHED IN 2003		93
Liczba przedsiębiorstw powstałych w 2003 r. i aktywnych w latach 2004-2008 według wybranych przekrojów..... <i>Number of enterprises set up in 2003 and active in the years 2004-2008 by selected groupings</i>	1 (43)	94
Wskaźnik przeżycia w kolejnych latach działalności przedsiębiorstw powstałych w 2003 r. i aktywnych w latach 2004-2008 według wybranych przekrojów..... <i>Survival rate in subsequent years of activity of enterprises set up in 2003 and active in the years 2004-2008 by selected groupings</i>	2 (44)	95
Struktura i wskaźnik przeżycia przedsiębiorstw osób fizycznych powstałych w 2003 r. i nadal aktywnych w 2008 r. według cech właściciela..... <i>Structure and survival rate of enterprises of natural persons, set up in 2003 and still active in 2008 by features of owner</i>	3 (45)	96

	Tabl. Table	Strona Page
Liczba pracujących w przedsiębiorstwach powstałych w 2003 r. i nadal aktywnych w 2008 r. oraz procentowa zmiana liczby pracujących pomiędzy latami 2004 i 2008 oraz 2007 i 2008 według wybranych przekrojów..... <i>Number of persons employed in enterprises set up in 2003 and still active in 2008 and percentage change in the number of persons employed between the years 2004 and 2008, and 2007 and 2008 by selected groupings</i>	4 (46)	97
Struktura i wskaźnik przeżycia przedsiębiorstw powstałych w 2003 r. i nadal aktywnych w 2008 r. według uzyskanego wyniku finansowego oraz wybranych przekrojów..... <i>Structure and survival rate of enterprises set up in 2003 and still active in 2008 by financial result and selected groupings</i>	5 (47)	98
Odsetek przedsiębiorstw powstałych w 2003 r., nadal aktywnych i inwestujących w 2008 r. oraz wskaźnik ich przeżycia w latach 2004 i 2008 oraz 2007 i 2008 według wybranych przekrojów..... <i>Percentage of enterprises set up in 2003, still active and investing in 2008 and their survival rate in 2004 and 2008, and 2007 and 2008 by selected groupings</i>	6 (48)	99
Struktura przedsiębiorstw inwestujących powstałych w 2003 r. i nadal aktywnych w 2008 r. według źródeł finansowania nakładów inwestycyjnych oraz wybranych przekrojów..... <i>Structure of investing enterprises set up in 2003 and still active in 2008 by sources of financing investment outlays and selected groupings</i>	7 (49)	100
Struktura przedsiębiorstw powstałych w 2003 r. i nadal aktywnych w 2008 r. według typów napotykanym trudności i wybranych przekrojów oraz wskaźnik przeżycia..... <i>Structure of enterprises set up in 2003 and still active in 2008 by types of encountered difficulties and selected groupings, and the survival rate</i>	8 (50)	101
Odsetek przedsiębiorstw powstałych w 2003 r. i nadal aktywnych w 2008 r. według zgłaszanych trudności popytowych oraz wybranych przekrojów..... <i>Percentage of enterprises set up in 2003 and still active in 2008 by reported demand difficulties and selected groupings</i>	9 (51)	102
Odsetek przedsiębiorstw powstałych w 2003 r. i nadal aktywnych w 2008 r. według zgłaszanych trudności podaźowych oraz wybranych przekrojów..... <i>Percentage of enterprises set up in 2003 and still active in 2008 by reported supply difficulties and selected groupings</i>	10 (52)	103
TABLICE ZBIORCZE DLA PRZEDSIĘBIORSTW POWSTAŁYCH W LATACH 2003-2007 SUMMARY TABLES FOR ENTERPRISES ESTABLISHED IN THE YEARS 2003-2007		105
Liczba i wskaźnik przeżycia przedsiębiorstw powstałych w latach 2003-2007 i aktywnych w rok po zarejestrowaniu według form prawnych i zatrudnienia.. <i>Number and survival rate of enterprises set up in the years 2003-2007 and active one year after registering, by legal forms and employment</i>	1 (53)	106

	Tabl. Table	Strona Page
Liczba i wskaźnik przeżycia przedsiębiorstw powstałych w latach 2003-2007 i aktywnych w rok po zarejestrowaniu według podstawowego rodzaju działalności..... <i>Number and survival rate of enterprises set up in the years 2003-2007 and active one year after registering, by main kind of activity</i>	2 (54)	107

WYKRESY GRAPHS

	Numer Number	Strona Page
Przedsiębiorstwa powstałe w 2007 r. według form prawnych – wskaźnik przeżycia do 2008 r. <i>Enterprises set up in 2007 by legal forms – survival rate until 2008</i>	1	108
Przedsiębiorstwa powstałe w 2007 r. według podstawowego rodzaju działalności – wskaźnik przeżycia do 2008 r. <i>Enterprises set up in 2007 by main kind of activity – survival rate until 2008</i>	2	108
Przedsiębiorstwa powstałe w 2007 r. i aktywne w 2008 r. – struktura jednostek według ponoszonych nakładów inwestycyjnych oraz podstawowego rodzaju działalności..... <i>Enterprises set up in 2007 and active in 2008 – structure of entities by incurred investment outlays and main kind of activity</i>	3	109
Przedsiębiorstwa powstałe w 2007 r. i aktywne w 2008 r. według typów napotykaných trudności..... <i>Enterprises set up in 2007 and active in 2008 by types of encountered difficulties</i>	4	109
Przedsiębiorstwa powstałe w 2003 r. – wskaźnik przeżycia do 2008 r. <i>Enterprises set up in 2003 – survival rate until 2008</i>	5	110
Przedsiębiorstwa powstałe w 2003 r. według form prawnych – wskaźnik przeżycia do 2008 r. <i>Enterprises set up in 2003 by legal forms – survival rate until 2008</i>	6	110
Przedsiębiorstwa powstałe w 2003 r. według podstawowego rodzaju działalności – wskaźnik przeżycia do 2008 r. <i>Enterprises set up in 2003 by main kind of activity – survival rate until 2008</i>	7	111

WZORY FORMULARZY QUESTIONNAIRES

	Strona Page
Ankieta PL1 Panelowe badanie przedsiębiorstw..... <i>Questionnaire PL1 Business panel survey</i>	112
Ankieta PL2 Panelowe badanie przedsiębiorstw..... <i>Questionnaire PL2 Business panel survey</i>	116

UWAGI METODYCZNE

1.1 Wprowadzenie

Gospodarka składa się z podmiotów, których liczba, profil i skala działalności zmienia się w czasie, głównie w wyniku powstawania, rozwoju bądź likwidacji przedsiębiorstw. Obserwacja tych procesów demograficznych w populacji nowych jednostek jest zasadniczym celem podjętych przez GUS w 2002 r. badań panelowych¹.

Dzięki zgromadzonym informacjom można podjąć próbę odpowiedzi na pytania o możliwości utrzymania się nowych firm na rynku w pierwszych latach po rejestracji, w tym również o czynniki wpływające na skuteczną walkę z konkurencją bądź ją utrudniające. Każde badanie oparte jest na założeniu, że dane o nowych jednostkach będą zbierane w toku pięcioletniej obserwacji tych samych jednostek powstałych w danym roku. Prezentowane w niniejszej publikacji dane zgromadzone w pełnym, tj. 5-letnim cyklu badawczym obejmują podmioty powstałe w 2003 r., obserwowane w latach 2004-2008.

Wyniki prowadzonych przez GUS badań mogą stanowić bogate źródło informacji dla osób i instytucji zainteresowanych stanem polskiej gospodarki, a także jej miejscem na rynku europejskim. Zawarte w publikacji dane mogą być wykorzystywane przy planowaniu działań wspierających postawy aktywne, pobudzające do działania i tworzenia nowych przedsiębiorstw, które kreują dochody i miejsca pracy, co z kolei przekłada się na rozwój gospodarczy. Na podstawie informacji z niniejszej publikacji można określić odpowiednie kierunki dla bieżącej i przyszłej polityki sprzyjającej rozwojowi przedsiębiorczości, w szczególności w zakresie regulacji prawnych, dostępu do środków finansowych i technologii. Niniejsza publikacja może być również bazą dla dokonywania analiz sektora małych i średnich przedsiębiorstw przez analityków, naukowców, studentów, dziennikarzy, a także praktyków, w tym również samych przedsiębiorców. Jednostki działające już na rynku mogą wykorzystywać informacje o jednostkach wchodzących na rynek przy wybieraniu strategii i perspektywicznych kierunków rozwoju swoich firm. Dane zawarte w opracowaniu mogą być pomocne dla przyszłych przedsiębiorców przy podejmowaniu przez nich decyzji o rozpoczęciu działalności, wskazując szanse i zagrożenia, które mogą napotykać na rynku oraz czynniki, które mogą decydować o rozwoju.

¹ Panelowy charakter badania oznacza, że w kolejnych latach obserwacji poddawane są jednostki z próby wybranej w pierwszym roku badania (nie losuje się nowych jednostek w miejsce tych, które zamykają działalność).

Nowe firmy wchodzące na rynek z jednej strony wypierają jednostki nieefektywne, a z drugiej wymuszają na tych pozostających na rynku zmiany innowacyjne i rozwój, który jest konieczny dla zachowania przewagi konkurencyjnej. Ta schumpeterowska „kreatywna destrukcja” umożliwia najefektywniejsze wykorzystanie czynników wytwórczych poprzez szybką reakcję na zmieniające się warunki. Relacje między przedsiębiorstwami wpływają na konkurencyjność i efektywność całej gospodarki, a dzięki badaniom można odpowiedzieć na pytanie o to jak te relacje i zmienność populacji przedsiębiorstw w poszczególnych obszarach gospodarki oddziałują na wydajność.

Wyniki prowadzonych w GUS panelowych badań nowych przedsiębiorstw stanowią jeden z elementów bazy, która może być wykorzystywana na potrzeby instytucji międzynarodowych. Monitorowanie powstawania nowych przedsiębiorstw, wyników prowadzonej przez nie działalności i czynników mających wpływ na dalszy rozwój znajduje się bowiem w sferze zainteresowań UE i OECD. Informacje z tego zakresu stanowią element demografii przedsiębiorstw, która jest jednym z modułów szczegółowych europejskiej strukturalnej statystyki przedsiębiorstw. Ponadto w ramach programu Entrepreneurship Indicators Programme OECD we współpracy z Eurostatem wypracowuje zasady oraz metodologię do określenia wskaźników przedsiębiorczości. Wyniki tych badań pozwalają na dokonanie porównań konkurencyjności poszczególnych krajów i wpływu, jaki na wzrost tej konkurencyjności mają nowe podmioty. Dostarczają jednocześnie wiedzy potrzebnej do określenia wskaźników przedsiębiorczości i kierunków rozwoju poszczególnych sektorów gospodarki, w tym tych najbardziej innowacyjnych, a także poziomu osiąganego w nich wydajności. Stanowią zatem jeden z elementów niezbędnych do formułowania i monitorowania zadań zapisanych w Strategii Lizbońskiej.

1.2 Organizacja badań

Wszystkie badania składające się na dany – 5-letni – cykl prowadzone są jesienią kolejnych lat. W pierwszym roku obserwacjom podlegają przedsiębiorstwa zarejestrowane jako nowe w roku poprzedzającym badanie. Od drugiego do piątego roku badaniami obejmowane są te przedsiębiorstwa ze zbiorowości początkowej, które w momencie obserwacji prowadzą działalność gospodarczą, tzn. nadal pozostają aktywne¹. Po 5 latach prowadzenia działalności przedsiębiorstwa uznaje się za stabilne i w latach następnych podmioty te nie podlegają już obserwacjom.

¹ Jednostki aktywne to takie, które w chwili przeprowadzania badania prowadzą działalność stałą lub sezonową.

Poniżej przedstawiono schemat badań panelowych, gdzie zostały zaznaczone trzy zakończone 5-letnie cykle obserwacji oraz wszystkie obserwacje prowadzone w roku 2008.

Rok badania	Rok powstania przedsiębiorstwa						
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
2002							
2003							
2004							
2005							
2006							
2007							
2008							

 Jednostki aktywne podlegające badaniu
  Jednostki nieaktywne niepodlegające badaniu

Coroczne badania podmiotów tworzonych w kolejnych latach począwszy od roku 2001 są zorganizowane podobnie. Analogicznie jak w latach poprzednich, w roku 2008 przeprowadzono równolegle pięć badań przedsiębiorstw (utworzonych w kolejnych latach 2003-2007). Przy czym dla zbiorowości powstałej w 2003 r. było to ostatnie piąte badanie, dla zbiorowości powstałej w 2004 r. – czwarte, dla powstałej w 2005 r. – trzecie, dla powstałej w 2006 r. – drugie, natomiast dla zbiorowości powstałej w 2007 r. – pierwsze. Dla każdej zbiorowości nowych przedsiębiorstw cykl zostanie zakończony po pięciu latach od pierwszej obserwacji. I tak – jak wspomniano wcześniej – w roku 2008 został zakończony trzeci pięcioletni cykl badań, który dotyczył jednostek powstałych w roku 2003. Zbiorowość ta została po raz pierwszy poddana obserwacji we wrześniu roku 2004. W następnych czterech latach (2005-2008), spośród podmiotów zarejestrowanych w 2003 r., badaniu poddawano tylko te jednostki, które w momencie obserwacji były aktywne. W miejsce jednostek nieaktywnych nie losowano nowych podmiotów, przez co liczebność próby corocznie ulegała zmniejszeniu.

W ukazujących się corocznie publikacjach prezentowane są wyniki wszystkich przeprowadzonych w danym roku badań panelowych. I tak, w pierwszej z nich (która ukazała się w 2003 r.) przedstawiono dane o zbiorowości jednostek powstałych w 2001 r., w tym aktywnych w rok po wejściu na rynek. Publikacja, która ukazała się w 2004 r. obejmowała informacje o podmiotach z pierwszej zbiorowości, aktywnych w dwa lata po rozpoczęciu działalności oraz o nowej zbiorowości jednostek powstałych w 2002 r. Analogicznie opracowywane były następne publikacje. W 2007 roku zawarto w niej wyniki z pierwszego pełnego pięcioletniego cyklu badań (dla przedsiębiorstw powstałych w 2001 r.), a także dane

o jednostkach utworzonych w kolejnych latach 2002-2005, działających odpowiednio od czterech lat do jednego roku od rejestracji. Podobnie, tegoroczna publikacja zawiera wyniki badań dotyczące pięciu zbiorowości przedsiębiorstw, tj. powstałych od roku 2003 do 2007, funkcjonujących od pięciu lat do jednego roku od momentu rozpoczęcia działalności.

1.3 Jednostki objęte badaniem oraz wielkość i struktura próby

Zakres podmiotowy badań został dostosowany do specyfiki polskiej gospodarki i obejmuje podmioty małe (w tym mikro-przedsiębiorstwa¹), które dominują w grupie nowych przedsiębiorstw. Z uwagi na to można uznać, że prezentowane w opracowaniu wyniki obrazują warunki, w jakich podejmuje działalność cała zbiorowość podmiotów wchodzących na rynek każdego roku.

Należy przy tym wyjaśnić, że jednostki o liczbie pracujących od 10 do 49 osób objęto badaniami dopiero od roku 2005, ponieważ wcześniej do badań wchodziły tylko mikro-przedsiębiorstwa. Dokonane rozszerzenie podmiotowe badania miało na celu gromadzenie pełniejszej informacji o zbiorowości nowych przedsiębiorstw oraz dostosowanie do europejskiej statystyki strukturalnej przedsiębiorstw niefinansowych. Badania jednostek powstałych w kolejnych latach 2001-2003 obejmowały mikro-przedsiębiorstwa należące zarówno do osób fizycznych jak i prawnych, prowadzące działalność z zakresu górnictwa (sekcja C według Polskiej Klasyfikacji Działalności 2004), przetwórstwa przemysłowego (sekcja D), wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz, wodę (sekcja E), budownictwa (sekcja F), handlu hurtowego i detalicznego, naprawy pojazdów samochodowych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego (sekcja G), hoteli i restauracji (sekcja H), transportu, gospodarki magazynowej i łączności (sekcja I), obsługi nieruchomości, wynajmu i usług związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej (sekcja K). Zakres podmiotowy następnych badań tj. jednostek powstałych w kolejnych latach 2004-2007 został rozszerzony nie tylko z uwagi na wielkość jednostek, ale również rodzaj podejmowanej działalności i obejmował wszystkie podmioty małe osób fizycznych oraz prawnych, podejmujące działalność także (oprócz wymienionych powyżej) z następujących dziedzin: pośrednictwo finansowe (sekcja J), edukacja (sekcja M), ochrona zdrowia i pomoc społeczna (sekcja N) oraz działalność usługowa, komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała (sekcja O).

¹ Małe przedsiębiorstwo to takie, w którym pracuje mniej niż 50 osób, natomiast mikro-przedsiębiorstwo to takie, w którym pracuje mniej niż 10 osób.

Ze względu na szeroki zakres podmiotowy i skalę zjawiska, nie jest możliwe przeprowadzanie pełnych badań przedsiębiorstw tworzonych w Polsce w kolejnych latach. W związku z powyższym badania te są prowadzone metodą reprezentacyjną. Pierwsza próba do każdego cyklu badań dla jednostek zarejestrowanych w kolejnych latach 2001-2003 obejmowała po 2 tys., a powstałych w latach 2004-2007 po 3 tys. podmiotów. W rozpoczętym w 2008 r. badaniu przedsiębiorstw powstałych w 2007 r. wylosowana próba stanowiła 1,1% całej rozpatrywanej populacji.

Dobór próby oparty jest na schemacie losowania proporcjonalnego bez zwracania, o stałej frakcji i z warstwowaniem. Ze względu na sposób warstwowania próby wyniki prezentowane są w podstawowych przekrojach według form prawnych i wielkości podmiotów oraz rodzaju prowadzonej przez nie działalności.

Z uwagi na formę prawną wyróżniono zbiorowość osób fizycznych (obejmującą osoby fizyczne i spółki cywilne) oraz zbiorowość osób prawnych (do których zaliczono wszystkie pozostałe podmioty).

Ze względu na poziom zatrudnienia, w badanych jednostkach wyszczególniono dwie grupy: przedsiębiorstwa zatrudniające pracowników najemnych oraz takie, w których pracowali tylko właściciele i wspomagający ich członkowie rodzin.

Rozpatrując rodzaje prowadzonej działalności, wyróżniono zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności 2004 dziesięć obszarów, nazywanych w uproszczeniu następująco: przemysł (do którego zaliczono sekcje C, D, E), budownictwo (sekcja F), handel (sekcja G), hotele i restauracje (sekcja H), transport (sekcja I), pośrednictwo finansowe (sekcja J), obsługa nieruchomości i firm (sekcja K), edukacja (sekcja M), ochrona zdrowia (sekcja N) oraz pozostała działalność usługowa (sekcja O).

1.4 Zakres zbieranych informacji

Panelowe badanie nowych podmiotów tworzonych w Polsce dostarcza danych niezbędnych do analizy procesów demograficznych w populacji przedsiębiorstw. Wprowadzając powyższe badanie poszukiwano informacji na temat problemów odnoszących się do zmian strukturalnych, przedsiębiorczości, a także konkurencyjności całej gospodarki. Gromadzone dane statystyczne powinny między innymi odpowiedzieć na następujące pytania:

- Jak liczne są zbiorowości przedsiębiorstw powstających w kolejnych latach i jaka jest ich struktura według wybranych kryteriów?
- Czy nowe przedsiębiorstwa tworzą nowe miejsca pracy?
- Kto zakłada nowe przedsiębiorstwa?
- Czy nowi przedsiębiorcy podejmują działalność, bo chcą wykorzystać szanse czy są do tego zmuszani przez czynniki zewnętrzne, np. bezrobocie?
- Jakie branże są najbardziej wrażliwe na zmiany gospodarcze i w których przeżywalność nowych przedsiębiorstw jest najwyższa?
- Jak zmienia się w kolejnych latach zbiorowość nowych przedsiębiorstw?
- Jakie trudności napotykają przedsiębiorstwa przy prowadzeniu podjętej działalności?
- Jakie czynniki determinują sukces podmiotu i rozwój jego działalności?
- Ile czasu potrzebują nowe przedsiębiorstwa do osiągnięcia stabilności gospodarczej?

W celu odpowiedzi na postawione pytania skonstruowano ankiety, na podstawie których w kolejnych badaniach zbierano między innymi informacje o stanie aktywności ekonomicznej jednostek, ich formie prawnej oraz aktualnej wielkości i rodzaju prowadzonej przez nie działalności, a także o warunkach rozwoju i możliwościach kontynuacji podjętej przez przedsiębiorców działalności, w tym napotykanym przez nich trudnościach.

W każdym z pierwszych badań danej populacji zbierano ponadto informacje o sposobie powstania przedsiębiorstwa (nowe, tj. tworzące całkowicie nowe czynniki produkcji i miejsca pracy bądź powstałe na bazie jednostki już istniejącej) oraz wybrane dane charakteryzujące właścicieli podmiotów należących do osób fizycznych (płeć, wiek, wykształcenie i charakter poprzedniej pracy).

Do oceny kondycji przedsiębiorstw wykorzystano następujące informacje: liczba pracujących, terytorialny zasięg prowadzonej działalności i uzyskiwany z niej wynik finansowy, podejmowanie działalności inwestycyjnej, a także bariery hamujące swobodny rozwój przedsiębiorstwa. Biorąc pod uwagę napotykaną przez przedsiębiorców trudność, wyróżniono jednostki niezgłaszające żadnych barier oraz takie, których rozwój zakłócały przeszkody typu popytowego (ograniczające sprzedaż wyrobów i usług) bądź podażowego (ograniczające produkcję) lub też oba rodzaje barier jednocześnie.

Szczegółowy zakres tematyczny przeprowadzonych badań przedstawiono na formularzach PL1 i PL2, załączonych na końcu niniejszego opracowania.

1.5 Sposób opracowania i interpretacji wyników

Wskaźnik kompletności dla badań przeprowadzonych w 2008 r. wahał się od 88,3% do 84,9% (dla jednostek powstałych w roku 2007). Przy opracowywaniu wyników badania dane, których nie udało się pozyskać od aktywnych podmiotów, podlegały imputacji. W efekcie otrzymano zbiór jednostkowy ze wszystkimi informacjami potrzebnymi do uogólnienia wyników. W zbiorze tym uwzględniono wszystkie jednostki aktywne w momencie badania, spełniające jego kryteria, które złożyły sprawozdania bądź odmówiły ich złożenia, a także w części jednostki, z którymi nie nawiązano kontaktu. Wagi do uogólnienia wyników nie ulegały zmianie w całym okresie badania i zostały obliczone jako stosunek ogólnej liczby jednostek w określonej warstwie do liczby podmiotów wylosowanych z tej warstwy.¹

Tak opracowane wyniki przedstawione zostały w części tabelarycznej publikacji, na którą składają się osobne zestawy tablic dla każdej z zbiorowości. Grupę tablic zawierającą informacje zgromadzone w drugim badaniu jednostek powstałych w 2006 r. należy traktować jako ciąg dalszy danych uzyskanych w pierwszym badaniu tej zbiorowości, prezentowanych w publikacji „Warunki powstania i działania oraz perspektywy rozwojowe polskich przedsiębiorstw powstałych w latach 2002-2006”. W podobny sposób należy korzystać z danych prezentowanych w dalszych tablicach, odnoszących się do populacji powstałych przed 2006 r., wiążąc je z danymi prezentowanymi przez GUS w kolejnych publikacjach, które ukazały się w ubiegłych latach.

Dodatkowo w ostatnich dwóch tablicach przedstawiono podstawową charakterystykę przedsiębiorstw powstałych w kolejnych latach 2003-2007, w rok po ich wejściu na rynek. Dane te są w pełni porównywalne dla całego prezentowanego szeregu czasowego, bowiem informacje o podmiotach powstałych w latach 2004-2007 odnoszą się jedynie do mikro-przedsiębiorstw prowadzących działalność w zawężonym zakresie przyjętym w badaniach sprzed roku 2005.

Prezentowane w tablicach dane zostały opracowane dla całej badanej zbiorowości oraz dla grupowań przyjętych według następujących kryteriów:

- forma prawna (osoby fizyczne oraz prawne),
- zatrudnienie (przedsiębiorstwa, w których pracują sami właściciele i ewentualnie członkowie rodzin oraz przedsiębiorstwa zatrudniające pracowników najemnych),
- podstawowy rodzaj wykonywanej działalności według PKD 2004.

¹ Warstwę stanowi grupa jednostek o takich samych cechach opisujących, jak: miejsce i rodzaj prowadzonej działalności, wielkość jednostki oraz jej forma prawna.

Wyróżnione wyżej cechy są dla danego przedsiębiorstwa stałe przez cały badany okres lub też mogą zmieniać się w kolejnych latach. Cechą stałą jest forma prawna jednostki. Cechy zmienne to głównie poziom zatrudnienia i podstawowy rodzaj działalności. Zmienne są także takie cechy opisujące działalność podmiotu, jak zasięg terytorialny prowadzonej działalności, uzyskiwany przez podmiot wynik finansowy czy napotykanne przez przedsiębiorstwo bariery.

Analizując wyniki badań należy mieć na uwadze zmiany cech zmiennych charakteryzujących podmiot. Podane w tablicach wskaźniki przeżycia odnoszą się do przeżywalności przedsiębiorstw między rokiem badania a rokiem poprzednim bądź rokiem, w którym daną cechę podmiotu pozyskano po raz pierwszy. Tym pierwszym rokiem będzie rok rejestracji nowej jednostki (dla cech wpisywanych do rejestru, obejmujących deklarowany rodzaj działalności, formę prawną, deklarowaną liczbę pracujących) lub rok pierwszej obserwacji podmiotów (np. źródła finansowania inwestycji, napotykanne trudności). Jednocześnie, zgodnie z przyjętą zasadą, przy naliczaniu wskaźnika przeżycia, dla danej zbiorowości przyjmuje się zaklasyfikowanie jednostek według danej cechy z roku bazowego bez względu na to, czy uległa ona zmianie w roku badania. Przykładowo, wskaźnik przeżycia między latami 2003 i 2008 dla przedsiębiorstw transportowych powstałych w 2003 r. wynoszący 34% oznacza, że spośród wszystkich jednostek podejmujących w 2003 r. działalność transportową, po pięciu latach aktywnych było 34% podmiotów, przy czym w 2008 r. mogły one prowadzić nadal działalność transportową bądź też przejść do innego sektora gospodarki.

W związku z elektronicznym naliczaniem tablic, w niektórych przypadkach sumy składników mogą się różnić nieznacznie od podanych wielkości „ogółem”.

METHODOLOGICAL NOTES

1.1 Introduction

Economy consists of various entities whose number, as well as type and scale of activity, changes with time, mainly due to the establishing, expansion or liquidation of enterprises. The monitoring of these demographic processes in the population of new entities was the principal objective of the panel surveys undertaken by the CSO in 2002¹.

The information collected makes it possible to address the issue of the likelihood of maintaining new companies on the market in the initial years following registration, including the factors having a positive or negative impact on the efficient competition on the market. Each survey is based on the assumption that the data on new entities will be collected through 5-year monitoring of one and the same units entering the market in a given year. The data presented herein, obtained from a complete, i.e. 5-year-long, survey cycle, covers entities established in 2003, and monitored in the period 2004-2008.

The results obtained in the surveys conducted by the CSO may serve as a comprehensive source of information for both individuals and institutions interested in the condition of the Polish economy, and its standing on the European market. The data provided may prove useful in the planning of a variety of ventures promoting active attitudes and inspiring the formation and activities of new enterprises generating revenues and workplaces, which in turn translates into economic growth. The information herein will make it easier to define the directions for current and future policy conducive to enterprise expansion, in particular as regards legal regulations and the availability of financial resources and technology. This publication may also serve as a database used in the analyses of small and medium-sized enterprises by analysts, scientists, students, journalists and practitioners, including the entrepreneurs themselves. Managers of the units already operating on the market can use the information concerning market entrants while selecting development strategies and prospective directions of their own businesses. Data included in the compilation may prove useful for future entrepreneurs while deciding on establishing certain business, as they indicate certain market-related prospects and risks, as well as various factors crucial to the companies' growth. On the one hand, new market entrants squeeze the

¹ The panel feature of the survey means that in subsequent years the monitoring covers only the units sampled in the first surveyed year (no new units are sampled to replace the ones which wind up their businesses).

non-prosperous entities out of the market, but, on the other hand, they force the units continuing to operate their business to undertake innovative changes and to expand, in order to maintain their competitive edge. This Schumpeterian “creative destruction” allows for the most efficient exploitation of productive factors through immediate reaction to changing conditions. The inter-enterprise relations established exert an impact on the competitiveness and efficiency of the entire economy, and surveys make it possible to answer the question of how these relations, as well as the fluctuation of the population of enterprises in particular areas of economy, influence the productivity.

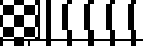

The results obtained from the CSO panel surveys on new enterprises form one of the elements of a basis which can then be used to satisfy the demand of international institutions for statistical data. The monitoring of new enterprises being set up, including the results achieved from their activities, as well as the factors influencing their further growth, fall within the scope of interest of both the EU and the OECD. Information in this area constitutes an element of enterprise demography, which is one of the modules of the detailed structural statistics of enterprises. Furthermore, as part of the Entrepreneurship Indicators Programme, the OECD, in cooperation with Eurostat, has developed the principles and methodology applied in defining the entrepreneurship indicators. The results of these surveys allow comparisons of the level of competitiveness in particular countries, as well as of the influence exerted by new entities on its growth. They further provide the knowledge necessary to determine the entrepreneurship indicators and the development directions of particular economy sectors, including the most innovative ones, as well as the level of productivity achieved in these sectors. Therefore, they constitute one of the elements indispensable to define and to monitor the tasks provided for in the Lisbon Strategy.

1.2 Organisation of surveys

All surveys comprising a given 5-year cycle are conducted in the autumn of five consecutive years. In the first year, the monitoring covers enterprises registered as new in the year immediately preceding the survey. From the second to the fifth year, the survey focuses on the enterprises from the initial group which conduct business activities for the entire monitoring period, i.e. which remain active on the market.¹ After 5 years of business activity enterprises are considered to be stable and in subsequent years they are no longer monitored.

¹ Active units are those units which conduct either permanent or seasonal activity at the moment of the survey.

The scheme of panel surveys is presented below. It shows three complete 5-year monitoring cycles and the monitoring initiated, conducted in 2008.

Survey year	Enterprise establishment year						
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
2002							
2003							
2004							
2005							
2006							
2007							
2008							

 Active units surveyed
  Inactive units not surveyed

The annual survey on enterprises established in the subsequent years, starting with 2001, is organised in a similar way. In 2008, similarly as in the preceding years, five panel surveys on enterprises established in the consecutive years, i.e. 2003-2007, were conducted concurrently. These covered the group of enterprises established in 2003, for which it was the fifth and last survey; the group established in 2004 – the fourth survey; the group established in 2005 – the third survey; the group established in 2006 – the second survey; and the group established in 2007 – the first survey. For each group of new enterprises, the cycle is to finish after five years following the initial monitoring. Therefore, as was already mentioned, in 2008 the third 5-year-survey cycle, concerning the units established in 2003, was finished. This group of units was first monitored in September 2004. In the subsequent four years (2005-2008), the survey covered only those units, from the entities registered in 2003, which were active at the moment of monitoring. No new entities were sampled to replace the inactive ones – hence the sample size gradually declined.

The publications released annually present the results of all panel surveys conducted in a given year. Therefore, the first of such publications (issued in 2003) provided the data on the group of entities established in 2001, including the entities active a year after entering the market. The publication released in 2004 covered information on the entities from the initial group, active two years after entering the market, as well as on the new group of entities established in 2002. Subsequent publications were developed along the same lines. The 2007 publication contained the results of the first complete 5-year-survey cycle (concerning the enterprises set up in 2001), as well as the data on the units established in the consecutive four

years, i.e. 2002-2005, operating on the market respectively for a period of four to one year following registration. Similarly, this year's publication contains the survey results concerning five groups of enterprises, i.e. established in the years 2003-2007, operating on the market respectively for a period of five to one year following the commencement of business activity.

1.3 Surveyed units, and the sample size and structure

The scope of the surveys has been adjusted to the specificity of the Polish economy and covers small entities (including micro-enterprises¹) which prevail in the group of new enterprises. Given that, we can infer that the results presented in this compilation illustrate the conditions, in which the entire group of market entrants undertakes business activities each year.

It should also be noted that the entities with 10 to 49 persons employed have been covered by the survey since 2005, whereas earlier on only micro-enterprises were covered by the survey. The aim of the survey extension in terms of the scope was to gather more detailed information on the group of new enterprises and to adjust the survey to Structural Business Statistics. The surveys on the units established in the consecutive years 2001-2003 covered the micro-enterprises owned by both natural and legal persons conducting activities in the field of mining and quarrying (Section C according to the Polish Classification of Activities of 2004), manufacturing (Section D), electricity, gas, and water supply (Section E), construction (Section F), wholesale and retail trade, repair of motor vehicles, motorcycles and personal and household (Section G), hotels and restaurants (Section H), transport, storage and communications (Section I), real estate activities, rental and services related to conducting business activities (Section K). The subject scope of the surveys conducted in 2004-2007 was extended not only in terms of the size of the units surveyed, but also in terms of the type of the activity commenced, and covered all small entities owned by natural and legal persons conducting business activities also (apart from the aforementioned fields) in the field of financial intermediation (Section J), education (Section M), health and social work (Section N), and other community, social and personal service activities (Section O).

¹ A small enterprise is the one with less than 50 persons employed, while a micro-enterprise is the one with less than 10 persons employed.

Given the broad scope and the scale of the phenomenon, conducting surveys covering all enterprises established in Poland in subsequent years is hardly possible. Therefore the surveys are carried out using the random sampling method. The first sample for each surveys cycle concerning the units registered in the consecutive years of 2001-2003 consisted of 2000 entities, and in the years of 2004-2007 of 3000 entities. The sample selected for the 2008 survey on enterprises established in 2007 accounted for 1.1% of the entire population considered.

The sample selection is based on the scheme of constant-fraction and stratified proportional sampling without replacement. Given the sample stratification method, the results are presented in basic sections according to legal forms and entity sizes, as well as the principal activity conducted by these entities.

In terms of the legal form, the following two groups were distinguished: the natural persons group (covering natural persons and civil partnerships) and the legal persons group (comprising all remaining entities).

In terms of the level of employment, the units surveyed were divided into two groups, namely the enterprises employing hired workers and the enterprises in which only the owners and contributing family workers were employed.

Considering the types of business activity, ten areas were distinguished based on the Polish Classification of Activities 2004, functioning under the following simplified names: industry (Sections C, D, E), construction (Section F), trade (Section G), hotels and restaurants (Section H), transport (Section I), financial intermediation (Section J), real estate activities, rental and services related to conducting business activity (Section K), education (Section M), health care (Section N) and other service activity (Section O).

1.4 Collected information

The panel survey on the new entities established in Poland provides the data necessary to analyse the demographic processes occurring in the population of enterprises. By introducing the above survey, it was intended to find an information on the problems concerning structural changes, entrepreneurship and competitiveness in the entire economy. The statistical data gathered should, inter alia, provide answers to the following questions:

- *How numerous are the groups of enterprises established in subsequent years and what kind of structure do they have, based on the selected criteria?*
- *Do the newly-established enterprises generate new jobs?*
- *Who establishes new enterprises?*
- *Do new entrepreneurs commence business activity because of the opportunities they have, or because they are forced to do so by external factors, such as unemployment?*
- *What branches are the most susceptible to economic changes, and in which the survivability is the highest?*
- *How does the group of new enterprises change in subsequent years?*
- *What difficulties are encountered by enterprises while conducting the activity commenced?*
- *What factors are crucial to the success of an entity and the development of its activity?*
- *How much time do new enterprises need to achieve economic stability?*

In order to find answers to the questions raised, questionnaires were developed to be used in subsequent surveys for gathering information on the level of economic activity of entities, the legal form, the current size of companies and the type of activity conducted, the development conditions and the entrepreneurs' ability to continue the activity undertaken, including the difficulties encountered.

Each of the first surveys on a given population was also used to collect information on how a given enterprise had been established (whether it was formed from scratch, i.e. creating entirely new production factors and workplaces, or set up on the basis of the previously-existing unit), as well as selected data characterising the owners who were natural persons (gender, age, education and nature of previous employment).

The information used in assessing the condition of enterprises included the following: number of persons employed, territorial range of the activity conducted and the financial results obtained, investment activity undertaken, and barriers to the unconstrained development of the enterprise. Taking into consideration the difficulties encountered by entrepreneurs, two types of units were distinguished, namely the units not reporting any barriers and the units whose development was hindered either by demand-related obstacles (restricting the sales of goods and services), or by supply-related obstacles (restricting production), or by both types of obstacles at the same time.

A detailed thematic of the surveys conducted was presented on the PL1 and PL2 forms, attached hereto.

1.5 Elaboration and interpretation of results

The completeness indicator for the surveys conducted in 2008 fluctuated from 88.3% to 84.0% (for the units established in 2007). While compiling the survey results, the data which was not successfully collected from active entities was imputed. As a result of the said imputation, a unit collection was obtained, including all information necessary to generalise the results obtained. This collection took into consideration all the units which were active at the moment of the survey, meeting the survey criteria, which either reported information or refused to do so, as well as partly the units with which no contact was established. The weights used in generalising the results did not change in the entire surveyed period, and were calculated as the ratio of the total number of units in a given stratum to the number of entities randomly selected from the same stratum.¹

The results compiled in this way were presented in the tabular part, which comprises separate sets of tables for each group. The set of tables providing information collected in the second survey on the entities set up in 2006 should be treated as the continuation of the data obtained in the first survey concerning this group of entities, presented in the publication entitled “Conditions of establishment, operation and development prospects of Polish enterprises established in the years 2002-2006.” Data presented in the remaining tables, concerning the population of entities established before 2006, should be used in a similar mode, being related to the data presented in the publications released in the preceding years.

Additionally, the last two tables present the basic characteristic of enterprises established in the consecutive years 2003-2007, drawn up a year after they entered the market. This data is fully comparable for the entire time series under analysis, since the presented information concerning the entities set up in the period of 2004-2007 refers only to micro-enterprises conducting the activity in the limited scope, as adopted in the surveys conducted before 2005.

Data presented in the tables was compiled for the entire surveyed group and for the groupings adopted based on the following criteria:

- legal form (natural and legal persons),*
- employment (enterprises where only the owners, and possibly family members are employed, and enterprises employing hired workers),*
- the principal type of activity according to the Polish Classification of Activities 2004.*

¹ *A stratum is a group of entities having identical describing features, such as the place and type of activity conducted, the unit size and its legal form.*

The features mentioned above are either constant to a given enterprise for the entire surveyed period, or likely to change in subsequent years. The stable feature is the legal form of the enterprise. The variable features include mainly the level of employment and the principal type of activity. The features describing the activity conducted by a given unit, such as the territorial range of activity, the financial result achieved, and the barriers encountered by the entrepreneur, are also likely to change.

Analysing the survey results, one should also take into account the variable features characterising a given entity. The rates of survivability indicated in the tables refer to the survivability of the enterprises between the survey year and the preceding year, or the year in which a given feature of the entity was obtained for the first time. This first year will be the year of registration of a new entity (for features entered into the register including the declared type of activity, legal form, the declared number of the employed persons) or the first year of the monitoring cycle (e.g. financing sources for investments, encountered problems). At the same time, according to the established rule, in case of calculation of the survivability rate for a given group of units, it is assumed that entities are classified according to a given feature from the base year, no matter if the feature changed during the survey year. For example, in case of transport companies established in 2003, the rate of survivability in the period 2003-2008 amounting to 34% indicates that among all entities which took up transport activity in 2003, after 5 years there were 34% active entities, while in 2008 they could still conduct transport activity or they could move to different sector of economy.

As the tables were calculated electronically, in some cases the total sums of elements may slightly differ from the given "totals".

WYNIKI BADAŃ – SYNTEZA

W poniższej analizie przedstawiono dwie grupy podmiotów spośród zbiorowości objętej badaniem nowych przedsiębiorstw, prowadzonym przez Główny Urząd Statystyczny w roku 2008. Pierwszą z nich stanowiła grupa jednostek powstałych w 2007 r. i aktywnych rok później, a zatem obserwowana w pierwszym roku ich działalności na rynku. Informacje zebrane o tych podmiotach pozwalają określić skłonność do działań przedsiębiorczych w Polsce, w tym w poszczególnych obszarach gospodarki, a także scharakteryzować populację nowych przedsiębiorców i warunki w jakich podejmują oni działalność. Pełniejszego obrazu przedsiębiorczości i informacji o trwałości firm dostarcza natomiast obserwacja populacji 5-letnich, stabilnych już na rynku jednostek. W roku 2008 badaniem takim objęto jednostki powstałe w 2003 r., obserwowane w 5-letnim cyklu badań.

1. Przedsiębiorstwa powstałe w 2007 r.

1.1 Wielkość i struktura badanej zbiorowości

W 2007 r. w rejestrze REGON zarejestrowano 273,6 tys. małych przedsiębiorstw (o liczbie pracujących do 49 osób). W zbiorowości tej dominowały firmy osób fizycznych (94,1% całej populacji). Co piąte spośród wszystkich rejestrujących się jednostek deklarowało, że będzie zatrudniało pracowników najemnych.

Wskaźnik dynamiki liczby nowych podmiotów można traktować jako barometr stanu koniunktury gospodarczej. Warto zaznaczyć, że w kolejnych latach 2004-2007 powstawało coraz więcej małych przedsiębiorstw (corocznie wzrost o około 14%). Biorąc pod uwagę podstawowy rodzaj działalności, systematyczny wzrost liczby nowotworzonych firm obserwowano niemal we wszystkich obszarach. Jedynie liczba podmiotów w zakresie obsługi nieruchomości i firm oraz pozostałej działalności usługowej powstałych w roku 2007 była nieco niższa niż rok wcześniej. Różne było natomiast tempo wzrostu podmiotów podejmujących wyróżniane rodzaje działalności. Na uwagę zasługuje przede wszystkim coraz bardziej dynamiczny wzrost liczby firm budowlanych (w skali roku odpowiednio od 39,8% w 2005 r. do 49,3% w 2007 r.). Natomiast przyrost liczby jednostek handlowych następował w coraz wolniejszym tempie (w 2007 r. zaledwie 1,5%). Mimo tych różnic, w grupie małych jednostek rejestrujących się w 2007 r. nadal najwyższy odsetek podmiotów podejmował działalność handlową (29,2%). Mniejsze, ale również znaczące grupy stanowiły,

przedsiębiorstwa, w których podejmowano działalność z zakresu budownictwa (18,3%), obsługi nieruchomości i firm (16,4%), a dalej – przemysłu (9,4%). Efektem powyższych zmian był spadek udziału jednostek handlowych w ogólnej liczbie nowych przedsiębiorstw (w 2007 r. poniżej 30%) na rzecz innych rodzajów aktywności. Może to wskazywać na nasycenie rynku w odniesieniu do zbiorowości jednostek, prowadzących działalność handlową i wyższą opłacalność prowadzenia działalności w innych obszarach. Przekłada się to na zmiany strukturalne w populacji polskich przedsiębiorstw.

Podobnie jak w poprzednich latach, również w 2007 r. zdecydowana większość przedsiębiorstw powstała jako jednostki całkowicie nowe (96,7%). Odsetek tak utworzonych podmiotów przekraczał 90,0% w każdej z obserwowanych podgrup nowych jednostek, tj. bez względu na formę prawną, zatrudnienie czy rodzaj podejmowanej aktywności. W zakresie budownictwa i pośrednictwa finansowego ponad 99% przedsiębiorców podjęło działalność jako jednostki nowe. W drodze różnego typu przekształceń powstawały najczęściej firmy z obszaru hoteli i restauracji oraz przemysłu (odpowiednio 7,4% oraz 6,9% każdej z tych zbiorowości).

Dla 2/3 jednostek źródłem pokrycia kosztów związanych z podejmowaniem działalności gospodarczej były środki własne. W stosunku do podmiotów powstałych w latach poprzednich, zaobserwowano jednak zmianę struktury form finansowania. W związku z łatwiejszym dostępem do innych źródeł, zmniejszyła się popularność środków własnych na rzecz pożyczek, kredytów, zagranicznych środków pomocowych i subwencji publicznych (w stosunku do firm zarejestrowanych w 2004 r. o 20,0 pkt). Z pożyczki od rodziny lub znajomych korzystało 8,5% nowych przedsiębiorców, a z kredytu bankowego – 8,0%. Podobnie jak w zbiorowościach jednostek utworzonych w latach poprzednich, większą skłonność do zaciągania kredytu i pożyczek na nową działalność miały osoby fizyczne (nie dysponujące środkami własnymi) oraz zatrudniające pracowników najemnych (których potrzeby finansowe były większe i wymagały finansowania zewnętrznego).

Poniżej została przedstawiona charakterystyka osób fizycznych i właścicieli spółek cywilnych tworzących nowe przedsiębiorstwa. Uwzględniono w niej takie cechy jak płeć, wiek, wykształcenie i charakter poprzednio wykonywanej pracy.

Mężczyźni byli dużo bardziej aktywni w podejmowaniu działalności gospodarczej niż kobiety (odpowiednio 63,5% i 36,5% zarejestrowanych jednostek). Warto zauważyć, że dysproporcje między liczbą nowych podmiotów tworzonych w kolejnych latach przez mężczyzn i kobiety niezmiennie utrzymują się na podobnym poziomie. Odsetek przedsiębiorstw zakładanych w 2007 r. przez mężczyzn był wyższy od przeciętnego

w budownictwie (85,0%), transporcie (78,2%) i przemyśle (69,3%). Kobiety częściej niż mężczyźni tworzyły różnego rodzaju firmy usługowe, tj. w zakresie pozostałej działalności usługowej (73,0%), ochrony zdrowia (60,7%), pośrednictwa finansowego (55,9%) oraz hoteli i restauracji (55,4%).

W strukturze wiekowej nowych przedsiębiorców obserwowano duże zróżnicowanie. Osoby w wieku do 39 lat były właścicielami 2/3 nowopowstałych podmiotów, z czego połowa należała do najmłodszych przedsiębiorców poniżej 30 roku życia. Ci ostatni mieli największy udział w tworzeniu jednostek pozostałej działalności usługowej (47,4%) i pośrednictwa finansowego (45,0%). W pozostałych obszarach najbardziej aktywne były osoby z przedziału 30-39 lat, przy czym najwięcej jednostek stworzyły one w zakresie ochrony zdrowia (45,1% wszystkich nowych firm w tym obszarze), obsługi nieruchomości i firm (41,6%) oraz budownictwa (40,3%). Tylko co ósme nowe przedsiębiorstwo należało do osób 50-letnich i starszych. Osoby najstarsze, w wieku powyżej 60 lat utworzyły 2,9% jednostek, a najbardziej aktywne były w tworzeniu hoteli i restauracji. Warto podkreślić, że w porównaniu do lat ubiegłych, osoby w wieku 50 lat i więcej były coraz mniej aktywne w tworzeniu nowych przedsiębiorstw: w zbiorowości podmiotów powstałych w 2004 r. założyły one 18,1% firm, a w 2007 r. już tylko 12,3%. Coraz większą aktywnością wykazywały się natomiast osoby poniżej 39 roku życia.

Nowymi przedsiębiorcami zostawały najczęściej osoby posiadające wykształcenie wyższe i pomaturalne (38,9%) oraz średnie (36,5%). Osoby z pierwszej z tych grup dominowały wśród przedsiębiorców podejmujących działalność z zakresu ochrony zdrowia (78,6%), edukacji (74,3%), obsługi nieruchomości i firm (68,8%) oraz pośrednictwa finansowego (63,1%). Osoby z wykształceniem średnim były najbardziej aktywne w tworzeniu hoteli i restauracji (45,8%), firm transportowych (44,7%), handlowych (43,1%), a także pozostałej działalności usługowej (43,0%). Do przedsiębiorców z wykształceniem zasadniczym zawodowym i podstawowym należało 24,6% nowych jednostek, w tym co druga firma budowlana i co trzecia przemysłowa. W budownictwie właściciele posiadali najczęściej wykształcenie zasadnicze zawodowe (39,8% wszystkich nowych jednostek).

W zbiorowości właścicieli podmiotów powstających w kolejnych latach nie nastąpiła zmiana struktury ze względu na charakter poprzedniej pracy przedsiębiorców. Największą aktywność w tworzeniu przedsiębiorstw (46,3% w roku 2007) wykazywały osoby, dla których własna firma była pierwszym miejscem pracy lub którzy wcześniej pozostawali bezrobotni. Podejmowali oni działalność gospodarczą albo wobec braku innych perspektyw albo wykorzystując szanse pojawiające się na rynku. Biorąc pod uwagę rodzaj

podejmowanej działalności, osoby te stworzyły najwięcej podmiotów w każdym wyróżnionym obszarze z wyjątkiem pośrednictwa finansowego i handlu, gdzie dominowały osoby zatrudnione wcześniej jako pracownicy umysłowi (utworzyły one w tych obszarach odpowiednio 60,0% i 42,7% firm). Przed otwarciem własnej firmy, 29,1% właścicieli nowych podmiotów było pracownikami umysłowymi, 9,6% – fizycznymi, a jedynie 7,9% kierowało wcześniej inną firmą.

1.2 Wskaźniki przeżycia

Z badanej zbiorowości 273,6 tys. nowych podmiotów, ponad 70% jednostek utrzymało się na rynku do końca roku 2008. Wskaźnik ten był wyższy dla podmiotów należących do osób prawnych (79,0%) niż fizycznych (70,1%). Wielkość przedsiębiorstw mierzona liczbą pracowników tylko nieznacznie wpłynęła na przeżywalność w pierwszym roku funkcjonowania firmy na rynku. W przypadku jednostek zatrudniających pracowników najemnych, po roku działalność prowadziło 72,2%. Odpowiedni odsetek dla podmiotów, w których pracowali tylko właściciele i członkowie rodzin wyniósł 70,3%.

Warto zauważyć, że w zbiorowościach nowych przedsiębiorstw powstających w kolejnych latach 2004-2007 obserwujemy tendencję wzrostu wskaźnika przeżywalności pierwszego roku działalności (od 62,3% dla podmiotów zarejestrowanych w roku 2004 do 70,7% dla firm utworzonych w roku 2007). Jednocześnie znacząco zmniejszają się różnice w przeżywalności w zależności od formy prawnej i wielkości przedsiębiorstwa.

Z punktu widzenia rodzaju podejmowanej działalności, najbardziej sprzyjające warunki rozwoju napotykały jednostki z ochrony zdrowia (81,8%), obsługi nieruchomości i firm (78,5%), edukacji (75,4%), przemysłu (75,4%) i transportu (74,0%), dla których wskaźnik przeżycia ukształtował się powyżej średniej. Najniższy odsetek podmiotów, które były nadal aktywne w rok po rejestracji zanotowano dla pośrednictwa finansowego (56,9%).

W konsekwencji wskazanych wyżej różnic w stopniu przeżywalności, w omawianej zbiorowości w końcu 2008 r. udział jednostek tworzonych przez osoby prawne wzrósł o 0,7 pkt do 6,6%, a firm zatrudniających pracowników najemnych – o 5,4 pkt osiągając 25,3%. Zwiększył się udział podmiotów prowadzących działalność w obsłudze nieruchomości i firm (do 18,0%), przemyśle (do 10,1%), transporcie (do 7,1%) oraz ochronie zdrowia (do 4,5%). Zmniejszył się udział przedsiębiorstw z obszaru handlu oraz pośrednictwa finansowego (odpowiednio o 1,2 pkt oraz 1,1 pkt). Mimo to, nadal najwięcej firm prowadziło

działalność handlową (28,0%). Najmniej przedsiębiorców, podobnie jak w zbiorowościach podmiotów powstałych w latach poprzednich, funkcjonowało w zakresie edukacji (2,1%).

Należy podkreślić, że poza różnym stopniem przeżycia odnotowanym dla obu wyróżnionych klas wielkości, zmiany w strukturze badanej zbiorowości wynikały również z przepływu części jednostek z jednej klasy do drugiej. Przykładowo, przedsiębiorstwa, w których pracowali tylko właściciele mogły zatrudniać pracowników najemnych, a w podmiotach zatrudniających początkowo pracowników najemnych mogła nastąpić redukcja zatrudnienia. Podobna uwaga odnosi się do zmiany struktury badanej zbiorowości według profilu prowadzonej działalności.

1.3 Aktywność ekonomiczna w rok po wejściu na rynek

W małych przedsiębiorstwach powstałych w 2007 r. i aktywnych rok później, w końcu 2008 r. pracowało 474,9 tys. osób. Spośród nich 71,7% stanowili pracownicy przedsiębiorstw osób fizycznych. Biorąc pod uwagę wielkość podmiotu, 2/3 osób pracowało w jednostkach zatrudniających pracowników najemnych. Z uwagi na fakt, że w małych przedsiębiorstwach generalnie obserwujemy małą rotację pracowników, zmiany odnośnie pracujących w poszczególnych obszarach są bezpośrednio wynikiem zmian w liczbie powstających firm. Najwięcej miejsc pracy wykreowały najchętniej tworzone jednostki handlowe, w których zatrudnienie znalazło 24,6% wszystkich osób pracujących w badanej zbiorowości. W budownictwie pracowało 20,1% osób, w przemyśle 18,6%, w obsłudze nieruchomości i firm 13,5%.

Podobnie jak w zbiorowościach jednostek powstałych w latach poprzednich, przeciętna liczba pracujących przypadająca na jedno przedsiębiorstwo wyniosła 2,5 osoby. Wskaźnik ten był ponad 5-krotnie wyższy dla osób prawnych niż fizycznych (10,6 osoby wobec 1,9). W poszczególnych rodzajach działalności był on najwyższy w przemyśle (4,5 osoby), a także hotelach i restauracjach oraz budownictwie (po 2,8 osoby), natomiast najniższy – w ochronie zdrowia (1,7), obsłudze nieruchomości i firm, pozostałej działalności usługowej (po 1,8) oraz pośrednictwie finansowym (1,9 osoby).

Wyniki prowadzonych badań wskazały, że nowi przedsiębiorcy coraz częściej decydują się na prowadzenie działalności o szerszym zasięgu geograficznym. Po raz pierwszy od rozpoczęcia badań udział nowych podmiotów ograniczających swą działalność tylko do rynku lokalnego spadł poniżej 50% i wyniósł 49,1% (w grupie osób fizycznych – 50,9%

podmiotów, a osób prawnych – 23,1%). Osoby prawne deklarowały najczęściej działalność na rynku krajowym (42,6%). Rynek lokalny był wiodący dla obu wyróżnionych klas wielkości jednostek (w zbiorowości przedsiębiorstw bez pracowników najemnych – 49,9%, z pracownikami najemnymi – 46,8%). Z punktu widzenia podstawowego rodzaju działalności, najwyższy odsetek przedsiębiorstw aktywnych powiązanych z rynkiem lokalnym zanotowano w hotelach i restauracjach (78,9%), pozostałej działalności usługowej (78,8%) oraz ochronie zdrowia (67,9%). W obszarze budownictwa i pośrednictwa finansowego zdecydowanie największy odsetek stanowiły przedsiębiorstwa działające na rynku krajowym (odpowiednio 44,9% i 42,0%).

Spośród wszystkich aktywnych przedsiębiorstw, 6,4% jednostek było obecnych na rynkach międzynarodowych. Prowadzenie działalności poza granicami kraju 4-krotnie częściej deklarowały osoby prawne niż fizyczne (21,4% wobec 5,4%). W poszczególnych obszarach gospodarki, aktywność wykraczającą poza rynek krajowy najczęściej podejmowali właściciele firm transportowych (18,5%) oraz związanych z przemysłem (10,7%).

W grupie jednostek powstałych w 2007 r. (podobnie jak w zbiorowościach podmiotów utworzonych w latach 2004-2006), około 4/5 przedsiębiorstw deklarowało, że kończyło pierwszy rok działalności dodatnim wynikiem finansowym. Stratę poniosło 19,3% podmiotów. Zdecydowanie częściej zysk osiągały przedsiębiorstwa osób fizycznych (83,1%) niż prawnych (45,4%), a także niezatrudniające pracowników najemnych (82,2%) niż z zatrudnionymi (76,0%). Osoby prawne dysponowały odpowiednim zapleczem finansowym i mimo ponoszenia strat mogły kontynuować działalność. Pozwoliło to 54,6% z tych jednostek pierwszy rok funkcjonowania zamknąć ujemnym wynikiem finansowym. Biorąc pod uwagę rodzaj prowadzonej działalności, najwyższy odsetek podmiotów osiągających zysk odnotowano w edukacji (89,8%), ochronie zdrowia (87,0%), budownictwie (83,9%), pozostałej działalności usługowej (82,4%), transporcie (82,0%) i przemyśle (81,5%). Stratę ponosiły najczęściej hotele i restauracje (24,0% spośród wszystkich aktywnych w tym obszarze podmiotów) oraz jednostki handlowe (22,3%).

W pierwszym roku funkcjonowania na podjęcie działalności inwestycyjnej zdecydowało się 32,8% przedsiębiorców. Wśród podmiotów powstałych w 2007 r., osoby prawne ponosiły takie wydatki rzadziej niż osoby fizyczne (odpowiednio 29,6% i 33,0%). Relacje te uległy zmianie w stosunku do zbiorowości powstałych w latach poprzednich. Spośród podmiotów, które zatrudniały pracowników najemnych inwestowało 42,4%, a wśród firm bez zatrudnionych – 29,5%. Ponoszenie nakładów inwestycyjnych lub ich brak zależało

od charakteru działalności, jaką podejmował dany przedsiębiorca i sytuacji rynkowej. Najwyższy odsetek jednostek inwestujących odnotowano w edukacji (52,9%). W pozostałych obszarach działalności odsetek firm inwestujących ukształtował się powyżej 30%. Wyjątkiem pozostał handel, gdzie było 28,4% jednostek inwestujących.

Przedsiębiorstwa dokonywały inwestycji wykorzystując w przeważającej części środki własne (71,5% jednostek). Powyższy sposób finansowania inwestycji dominował bez względu na formę prawną, poziom zatrudnienia czy podstawowy rodzaj działalności. Źródło to było najbardziej znaczące w obsłudze nieruchomości i firm oraz budownictwie (odpowiednio 81,3% i 79,6% inwestujących). Kredyt bankowy jako źródło inwestycji wskazywało natomiast co piąte aktywne przedsiębiorstwo. Kredyt taki zaciągnęło 30,6% firm transportowych oraz 27,3% prowadzących działalność w zakresie ochrony zdrowia. Subwencje i pożyczki pozabankowe były sposobem finansowania inwestycji dla 15,1% przedsiębiorców aktywnych w zakresie hoteli i restauracji oraz dla 14,0% firm w obszarze edukacji.

1.4 Bariery napotymane przez przedsiębiorstwa

Badania wskazały, że 50,5% nowopowstałych przedsiębiorstw nie napotkało żadnych barier utrudniających rozpoczęcie i prowadzenie działalności gospodarczej. Spośród wszystkich przedsiębiorców, bez względu na ich wielkość mierzoną zatrudnieniem, co drugi nie napotykał żadnych trudności przy produkcji bądź sprzedaży swoich wyrobów i usług. Częściej jednostki takie obserwowano w grupie osób prawnych niż fizycznych (63,3% wobec 49,6%), a w poszczególnych rodzajach działalności najwyższy ich odsetek charakteryzował ochronę zdrowia (75,0%). Występowanie jedynie trudności typu popytowego zgłaszało 30,1% podmiotów. Znacznie rzadziej zgłaszano trudności typu podażowego (4,8% wskazań). Najtrudniej było utrzymać się na rynku przedsiębiorcom, którzy odczuwali zarówno bariery popytowe, jak i podażowe (14,5% podmiotów). Występowanie obu typów trudności sygnalizowało 30,7% firm przemysłowych.

Poniżej wskazano bariery, które przedsiębiorcy postrzegali jako wyjątkowo uciążliwe w swojej działalności. Może to stanowić źródło cennych wskazówek dla polityk zorientowanych na wspieranie przedsiębiorczości.

Bariery popytowe zgłaszały częściej osoby fizyczne (30,5%) niż prawne (24,0%). Utrudniały one funkcjonowanie głównie firmom transportowym (48,0% wskazań) i handlowym (38,6%). Przedsiębiorstwa przemysłowe najłatwiej znajdowały odbiorców na

swoje wyroby, bowiem tylko 12,5% z nich zgłaszało problemy popytowe. Niezależnie od rodzaju działalności, najczęściej zgłaszaną trudnością typu popytowego była zbyt duża konkurencja, na którą wskazywało blisko 3/4 jednostek. Z barierą tą wiążą się dwie inne często wskazywane - obniżka cen przez konkurentów (47,0%) oraz fakt, że nowe przedsiębiorstwo nie było znane na rynku (46,3%). Bariery w działalności były również niewystarczające środki, jakimi dysponowali klienci (43,8% jednostek wskazujących trudności popytowe). Jednak znaczenie powyższej bariery dla podmiotów powstających w kolejnych latach 2004-2007 stopniowo maleje.

Bariery podażowe zgłaszały częściej jednostki osób fizycznych (4,9%) oraz podmioty większe, w których zatrudniani byli pracownicy najemni (6,0%). W poszczególnych obszarach gospodarki, największe trudności podażowe miały firmy budowlane (8,6%). Najczęściej wskazywanymi czynnikami utrudniającymi działalność produkcyjną był brak dostatecznych środków finansowych (72,0% jednostek wskazujących trudności podażowe). Biorąc pod uwagę podstawowy rodzaj działalności, odsetek jednostek zgłaszających tę barierę wahał się od 55,8% w edukacji do 94,2% w zakresie hoteli i restauracji. Niepokojącym sygnałem był utrzymujący się od 2006 r. wysoki odsetek wskazań na brak wykwalifikowanej siły roboczej jako bariery hamującej rozwój. Stanowiło to trudność dla 28,8% firm powstałych w roku 2007 (wobec 35,0% podmiotów zarejestrowanych w roku 2006). W największym stopniu utrudniało to działalność firmom budowlanym (64,9%). Mniejsze znaczenie dla ogółu podmiotów zgłaszających trudności podażowe miały problemy w ściąganiu należności i ograniczony dostęp do kredytów, ale nadal co czwarty podmiot wskazywał na te bariery. Utrudnienia w dostępie do kredytów stwarzały największe problemy w hotelach i restauracjach, gdzie zgłaszał ją co drugi podmiot odczuwający bariery podażowe. Na brak odpowiedniej technologii wskazywało 11,5% jednostek zgłaszających trudności podażowe, przy czym w przemyśle było to 26,6% wskazań.

2. Przedsiębiorstwa powstałe w 2003 r. i nadal aktywne w 2008 r.

Wyniki zgromadzone w 5-letnim cyklu badań dla jednostek powstałych w 2003 r. pozwalają na obserwację zmian, jakie dokonały się w wielkości i strukturze tej zbiorowości.

Należy przypomnieć, że zgodnie z przyjętymi założeniami metodologicznymi badania w 2003 r. obserwacją objęte były tylko mikro-przedsiębiorstwa, podejmujące działalność z zakresu przemysłu, budownictwa, handlu, hoteli i restauracji, transportu oraz obsługi nieruchomości i firm.

2.1 Wielkość, struktura i wskaźniki przeżycia badanej zbiorowości

Spośród zbiorowości 176,9 tys. mikro-przedsiębiorstw zarejestrowanych w 2003 r., po 5 latach na rynku nadal funkcjonowało 52,6 tys. jednostek, co stanowiło 29,8% zbiorowości wyjściowej. Przeżywalność wykazała ścisły związek z formą prawną tworzonych podmiotów. Zdecydowanie większe szanse przetrwania miały osoby prawne, które już w momencie rozpoczynania działalności były podmiotami silniejszymi. Ich współczynnik przeżycia (61,0%) przewyższał o 32,7 pkt analogiczny wskaźnik dla osób fizycznych. W lepszej sytuacji znalazły się również firmy, które od początku zatrudniały pracowników najemnych, spośród których w 2008 r. aktywnych pozostało 52,6% przedsiębiorstw wobec 21,3% podmiotów, w których pracowali tylko właściciele lub członkowie rodzin.

Badania potwierdziły, że firmie zdecydowanie najtrudniej przetrwać pierwszy rok swojej działalności. Notowany w kolejnych latach wskaźnik przeżycia dla podmiotów badanej zbiorowości systematycznie zwiększał się (od 64,4% między 2003 r. a 2004 r. do 85,9% między 2007 r. a 2008 r.), co wskazuje na coraz bardziej stabilną sytuację podmiotów działających dłużej na rynku.

Ze względu na rodzaj działalności, najwyższy odsetek jednostek utrzymujących się przez 5 lat na rynku odnotowano w budownictwie (34,3%) i transporcie (33,9%). Najniższy wskaźnik przeżycia zaobserwowano w handlu, gdzie zaledwie 27,6% podmiotów pozostało aktywnych w roku 2008.

Biorąc pod uwagę cechy właściciela, wyższe wskaźniki przeżycia zanotowano dla jednostek tworzonych przez mężczyzn niż kobiety (46,3% wobec 42,4%). Po pięciu latach na rynku pozostała połowa firm stworzonych przez osoby z grupy wiekowej 30-39 lat, a także osoby posiadające wykształcenie wyższe i pomaturalne. Przedsiębiorcy, którzy wcześniej kierowali inną firmą i w 2003 r. stworzyli nowe przedsiębiorstwo w 2008 r. zanotowali wskaźnik przeżycia 54,6%.

Zbiorowość 52,6 tys. jednostek funkcjonujących na rynku po 5 latach prowadzenia działalności stanowiły w przeważającej większości podmioty osób fizycznych, chociaż ich udział zmniejszył się do 90,7% wobec 95,4% w zbiorowości początkowej. Jeszcze bardziej obniżył się odsetek przedsiębiorstw, w których po 5 latach pracowali sami właściciele (ewentualnie wraz z rodziną): w 2008 r. jednostki te stanowiły 52,3% zbiorowości jednostek aktywnych wobec 73,0% w roku rejestracji.

Biorąc pod uwagę rodzaj działalności, na zmianę struktury badanej zbiorowości miały też wpływ przepływy między wyróżnionymi obszarami. Uwzględniając rodzaj działalności

deklarowany w momencie rejestracji i stwierdzony w badaniu w 2008 r., największy odpływ przedsiębiorstw nastąpił w zakresie firm transportowych (11,6%), przy czym najczęściej podejmowały one działalność z sekcji obsługa nieruchomości i firm (4,4%) oraz handlową (3,2%). Zmiany profilu działalności dokonało również ponad 9% firm przemysłowych, po około 8% z budownictwa oraz obsługi nieruchomości i firm, a także 6,4% hoteli i restauracji. Wśród wszystkich podmiotów, które zmieniły profil działalności, najwięcej przedsiębiorstw przeszło do handlu (23,4%).

Różny stopień przeżycia podmiotów z poszczególnych obszarów gospodarki, a także dokonywane zmiany profilu prowadzonej działalności spowodowały, że zmieniła się struktura badanej populacji według rodzajów działalności. W piątym roku działalności najwięcej spośród aktywnych było jednostek handlowych (42,9% badanej populacji), ale w związku z niską przeżywalnością, ich udział spadł o 3,4 pkt w stosunku do stanu z roku rejestracji. W porównaniu ze zbiorowością początkową zwiększył się natomiast udział przedsiębiorstw z pozostałych obszarów: obsługi nieruchomości i firm (do 21,5%), budownictwa (do 11,1%) oraz przemysłu (do 10,3%) i transportu (do 8,5%). Udział hoteli i restauracji pozostał na tym samym poziomie 5,8%.

2.2 Aktywność ekonomiczna

Liczba pracujących w przedsiębiorstwach kontynuujących działalność w kolejnych latach sukcesywnie wzrastała. W jednostkach aktywnych w roku 2008 pracowało 205,2 tys. osób, co oznacza 38,2% wzrostu w stosunku do zbiorowości aktywnej w roku 2004¹. W przedsiębiorstwach powstałych w 2003 r. i aktywnych w poszczególnych latach 2004-2008 pracowało przeciętnie coraz więcej osób – od 1,3 osoby w rok po rejestracji do 3,9 osób po 5 latach działalności.

Przyrost liczby pracujących w przedsiębiorstwach osób prawnych i fizycznych ukształtował się na podobnym poziomie (nieco ponad 38%). W 2008 r., 72,0% z ogólnej liczby pracujących znalazło zatrudnienie w przedsiębiorstwach osób fizycznych, natomiast w jednostkach osób prawnych, stanowiących zaledwie 9,3% badanej zbiorowości, wykonywało pracę 28,0% wszystkich pracujących.

¹ Analiza zmian dokonujących się w badanej zbiorowości przeprowadzana z uwzględnieniem czynników, o których informacje nie pochodziły z rejestru, a były gromadzone począwszy od pierwszego badania (pkt 2.2 i 2.3 niniejszego opracowania) obejmuje tylko te jednostki powstałe w 2003 r., które były aktywne w latach 2004-2008.

W latach 2004-2008 liczba pracujących w podmiotach, w których oprócz właścicieli zatrudniani byli pracownicy najemni zwiększyła się o 57,5%. Na wzrost tego udziału miało wpływ zatrudnianie coraz większej liczby osób przez firmy, w których od pierwszego roku działalności zatrudniano pracowników najemnych, a także sukcesywne zatrudnianie pracowników przez część jednostek, w których w poprzednich latach pracowali tylko właściciele. W przedsiębiorstwach bez pracowników najemnych kontynuujących działalność przez 5 lat liczba pracujących zmniejszyła się o 18,4%. W 2008 r. zdecydowana większość (84,9%) pracowała w podmiotach posiadających pracowników najemnych, natomiast 15,1% w firmach, w których pracowali tylko właściciele oraz członkowie ich rodzin.

Analizując badaną zbiorowość pod względem rodzaju prowadzonej działalności, na przestrzeni całego 5-letniego okresu największy wzrost liczby pracujących zaobserwowano w hotelach i restauracjach oraz transporcie (wzrost odpowiednio o 50,2% oraz 47,1% w stosunku do roku 2004), natomiast najmniejszy – w przemyśle (o 19,9%). Mimo to, w zbiorowości aktywnej w 2008 r. najmniej osób pracowało nadal w hotelach i restauracjach oraz firmach transportowych (odpowiednio 5,8% oraz 8,1%). Najwięcej pracujących (40,7%) znalazło zatrudnienie w najliczniejszej grupie jednostek handlowych.

Niezależnie od tego, czy podmioty zakończyły pierwszy rok funkcjonowania zyskiem czy stratą, wskaźniki ich przeżycia w kolejnych latach 2005-2008 systematycznie rosły. Przeżywalność firm wykazujących dodatni wynik finansowy osiągała wartości powyżej średniej notowanej dla przedsiębiorstw ogółem, natomiast dla podmiotów ponoszących straty – poniżej tej średniej. Wskaźnik przeżycia między latami 2007-2008 w grupie jednostek osiągających zysk ukształtował się na poziomie 85,9%, a dla przedsiębiorstw ze stratą wyniósł 86,2%.

Spośród przedsiębiorstw, które osiągnęły zysk po pierwszym roku działalności, w 2008 r. było aktywnych 48,3%, a spośród tych, które poniosły stratę – 38,0%. W grupie osób prawnych było to odpowiednio 69,7% i 68,5%, a osób fizycznych – 47,3% i 34,7%. Bardziej znaczące różnice zaobserwowano dla przedsiębiorstw nie zatrudniających pracowników najemnych, spośród których do 2008 r. utrzymało się na rynku 44,2% jednostek z zyskiem w roku 2004 i tylko 32,0% podmiotów, które notowały stratę.

Biorąc pod uwagę rodzaj prowadzonej działalności, najbardziej znaczące różnice między stopniem przeżycia jednostek, które osiągnęły zysk i tych, które poniosły stratę po pierwszym roku działalności zaobserwowano w firmach handlowych i budowlanych (różnice odpowiednio o 14,0 pkt i 10,9 pkt). Spośród podmiotów funkcjonujących w obszarze hoteli

i restauracji, które w 2004 r. zanotowały stratę do 2008 r. przeżyło 48,5%, tj. o 1,2 pkt więcej niż jednostek osiągających zysk.

Po 5 latach od momentu rejestracji osiągnięcie zysku finansowego deklarowało 83,8% wszystkich aktywnych podmiotów (w 2004 r. – 79,4%). W 2008 r. uzyskanie dodatniego wyniku finansowego deklarowało 84,7% osób fizycznych i 75,1% osób prawnych (w 2004 r. odpowiednio 80,3% i 64,3%). Dla firm nie zatrudniających pracowników najemnych odsetek ten wyniósł 87,7%, a dla zatrudniających 79,5% (w 2004 r. odpowiednio 79,6% i 79,0%). W poszczególnych obszarach gospodarki, w 2008 r. największy odsetek jednostek, które wykazały zysk charakteryzował przemysł oraz hotele i restauracje (odpowiednio 93,2% oraz 92,4%). Najmniejszy okazał się on w handlu (80,7%).

Spośród podmiotów powstałych w 2003 r. do 2008 r. przeżyło 60,4% przedsiębiorstw, które w pierwszym roku działalności ponosiły nakłady inwestycyjne i 40,9% jednostek, które ich nie ponosiły. Odsetek przeżywających jednostek inwestujących był przy tym wyższy dla osób prawnych (64,7%) niż fizycznych (59,9%), a także wyższy dla podmiotów, zatrudniających pracowników najemnych (79,9%) niż dla tych, w których pracowali sami właściciele (42,8%).

Wskaźniki przeżycia między 2004 r. a 2008 r. dla nieinwestujących osób fizycznych były znacznie niższe niż dla podmiotów ponoszących nakłady inwestycyjne i wyniosły odpowiednio 39,1% i 59,9%. Podobne zależności zachodziły dla przedsiębiorstw bez względu na wielkość zatrudnienia i podstawowy rodzaj działalności. Fakt prowadzenia działalności inwestycyjnej miał największy wpływ na przeżywalność jednostek z zakresu budownictwa oraz hoteli i restauracji. Jednocześnie, w obu wymienionych obszarach działalności zaobserwowano najwyższe wskaźniki przeżycia dla jednostek inwestujących: w budownictwie 89,3% oraz hotelach i restauracjach 77,2%. Najmniejsze zróżnicowanie w stopniu przeżycia (o 7,3 pkt) i jednocześnie najniższą przeżywalność dla podmiotów inwestujących (48,6%) zanotowano w zakresie firm przemysłowych.

W zbiorowości przedsiębiorstw powstałych w roku 2003 i aktywnych w następnych 5 latach udział podmiotów inwestujących nieznacznie wzrósł. W 2008 r. działalność inwestycyjną prowadziło 35,5% podmiotów. Udział ten był wyższy od przeciętnego dla osób prawnych oraz jednostek zatrudniających pracowników najemnych (odpowiednio 42,8% oraz 46,8%). Najwyższy odsetek podmiotów inwestujących (55,2%) zanotowano w zakresie hoteli i restauracji. W pozostałych obszarach odsetek ten wahał się od 38,5% dla firm transportowych do 32,7% dla jednostek handlowych.

Działalność inwestycyjna była nadal w największym stopniu finansowana ze środków własnych przedsiębiorców, chociaż znaczenie tego źródła malało. Ten sposób finansowania inwestycji w 2008 r. wskazywało 60,6% wszystkich inwestujących wobec 71,2% wskazań w roku 2004. Kredyt bankowy zaciągnęło na potrzeby inwestycji 32,7% jednostek (w 2004 r. źródło to wskazało 20,3% podmiotów). Zarówno przedsiębiorstwa osób prawnych jak i fizycznych blisko 2-krotnie częściej pokrywały wydatki inwestycyjne ze środków własnych niż z kredytu. Środki własne były źródłem finansowania inwestycji dla 73,4% jednostek, w których pracowali tylko właściciele i dla 53,1% podmiotów zatrudniających pracowników najemnych (kredyt bankowy wykorzystało odpowiednio 22,3% i 38,9% firm z wymienionych grup). Źródło to w 2008 r. (podobnie jak w 2004 r.) było wciąż dominujące dla podmiotów z poszczególnych obszarów gospodarki, w największym stopniu w hotelach i restauracjach (85,0% wobec 62,3% w roku 2004) oraz obsłudze nieruchomości i firm (75,6% wobec 82,4%), a także przemyśle (72,3% wobec 74,9%). Jedynie w firmach handlowych najważniejszym źródłem wydatków na zakup środków trwałych w 2008 r. był kredyt bankowy (46,4% podmiotów inwestujących w tym obszarze).

2.3 Bariery napotymane przez przedsiębiorstwa

Spośród podmiotów, które w pierwszym roku działalności nie zgłaszały żadnych trudności ograniczających prowadzoną działalność, co drugi był nadal aktywny w roku 2008. Wskaźnik przeżycia między 2004 r. a 2008 r. dla podmiotów zgłaszających bariery popytowe wyniósł 43,2%, natomiast dla napotykających trudności podażowe – 41,6%. Z grupy jednostek, które sygnalizowały konieczność pokonywania barier zarówno popytowych, jak i podażowych do 2008 r. pozostało na rynku 49,6% przedsiębiorstw.

Po 5 latach od rejestracji, żadnych barier nie zgłaszało 40,3% firm aktywnych (wobec 38,3% w roku 2004). Spośród jednostek sygnalizujących konieczność pokonywania różnego typu barier, zdecydowanie przeważały przedsiębiorstwa zgłaszające trudności popytowe. Udział jednostek borykających się wyłącznie z tego typu trudnościami kształtował się w 2008 r. na poziomie 40,5% wobec 3,1% przedsiębiorstw, które napotykały wyłącznie trudności podażowe (w 2004 r. było to odpowiednio 43,2% wobec 3,5%). Bariery popytowe i podażowe jednocześnie odczuwało 16,1% podmiotów (w 2004 r. – 15,0%).

Biorąc pod uwagę rodzaj prowadzonej działalności, w 2008 r. najwyższy odsetek firm, które nie napotykały żadnych barier działało w zakresie budownictwa (53,1%), obsługi nieruchomości i firm (46,7%) oraz przemysłu (44,0%).

Trudności typu popytowego ograniczały działalność ponad połowy przedsiębiorstw transportowych, hoteli i restauracji oraz jednostek handlowych. Bariery podażowe najbardziej utrudniały działalność przedsiębiorstw przemysłowych (13,5%).

Najbardziej znaczącymi barierami o charakterze popytowym była zbyt duża konkurencja na rynku oraz związane z tym obniżki cen przez inne firmy. W 2008 r. wymienione problemy zgłaszało odpowiednio 80,7% oraz 63,2% jednostek spośród wszystkich napotykających trudności popytowe. W poszczególnych obszarach działalności bariery te były najbardziej uciążliwe dla hoteli i restauracji (90,8% wskazań na zbyt dużą konkurencję i 67,4% wskazań na obniżki cen przez konkurentów).

Najczęściej występującą trudnością typu podażowego były niedostateczne środki finansowe, jakimi dysponowali przedsiębiorcy, co w 2008 r. sygnalizowało 68,3% wszystkich jednostek zgłaszających bariery podażowe. W poszczególnych obszarach gospodarki wskazywały ją najczęściej hotele i restauracje (82,9%). Trudności w ściąganiu należności odczuwało 41,8% przedsiębiorców deklarujących konieczność pokonywania trudności podażowych. Bariera ta utrudniała rozwój głównie firmom budowlanym (72,1%) oraz podmiotom z obszaru obsługi nieruchomości i firm (52,9%). Na brak wykwalifikowanej siły roboczej wskazywało 32,1% jednostek (wobec 14,3% w roku 2004).

3. Podsumowanie

Wpływ na decyzję o tworzeniu i rozwoju nowych podmiotów mają zarówno czynniki wewnętrzne, związane z osobistymi predyspozycjami potencjalnych przedsiębiorców, jak również uwarunkowania zewnętrzne, tj. całe otoczenie prawno-ekonomiczne, w którym musi funkcjonować nowa jednostka i problemy, które musi przezwyciężyć. Przetrwanie firmy determinują warunki, w jakich powstaje, dostęp do kapitału i środki, jakimi dysponuje w momencie wejścia na rynek, rodzaj i skala podejmowanej działalności, a także osiągnięty wynik finansowy. Dane zawarte w niniejszej publikacji umożliwiają dokonanie analizy wpływu tych elementów na sukces nowego przedsiębiorstwa.

Liczba nowych przedsiębiorstw rejestrowanych w kolejnych latach 2004-2007 systematycznie rosła i przekroczyła 200 tys. Z tej populacji ponad 90% przedsiębiorstw należało do osób fizycznych. Były to podmioty bardzo małe, przeciętnie w jednym przedsiębiorstwie znajdowały pracę 2-3 osoby, przy czym w blisko 70% jednostkach pracowała tylko 1 osoba.

Zebrane informacje wskazały, że w badanym okresie stopniowo zaczęła zmieniać się struktura nowopowstających firm. Popularność jednostek handlowych malała na rzecz innych rodzajów działalności. Nowi przedsiębiorcy decydowali się na podjęcie aktywności gospodarczej nie tylko z powodu braku innych perspektyw i w sytuacji bezrobocia, ale coraz częściej wykorzystując pojawiające się szanse rynkowe, czego efektem była na przykład rosnąca popularność firm budowlanych.

Wśród rejestrowanych podmiotów ponad 90% to jednostki całkowicie nowe. Koszty ich utworzenia oraz późniejszych inwestycji były w największym odsetku finansowane ze środków własnych, choć popularność tego źródła nieznacznie zmalała. Podejmowanie przez przedsiębiorców działalności w obszarach wymagających dużych nakładów finansowych, a także rozwijanie działalności na coraz szerszą skalę powodowało, że byli oni zmuszeni korzystać z kredytów i pożyczek.

Nowi przedsiębiorcy zdecydowanie częściej napotykali trudności popytowe i to zarówno w pierwszym, jak i dalszych latach prowadzenia działalności. Najbardziej uciążliwym problemem po stronie popytu była nadmierna konkurencja i czynniki z tym związane. Bariery podażowe były zdecydowanie mniej dokuczliwe i wynikały głównie z niedostatecznych środków, na co miały wpływ także opóźnienia w ściąganiu należności. W konsekwencji, część przedsiębiorców nie mogła modernizować środków produkcji, promować własnych produktów, by stać się rozpoznawalnym na rynku, nie mogła też zwiększać skali produkcji i zatrudnienia.

W każdej z badanych w kolejnych latach zbiorowości, 4/5 podmiotów kończyło pierwszy rok działalności stratą, a tylko 1/3 prowadziła działalność inwestycyjną. Przedsiębiorcy, którzy byli zbyt słabi i nieprzygotowani, by sprostać konkurencji musieli wycofać się z rynku. Najwięcej jednostek (1/3 zarejestrowanych podmiotów) rezygnowało z działalności po pierwszym roku. Pomimo tego, że w kolejnych latach coraz mniej przedsiębiorców kończyło działalność, po pięciu latach na rynku nadal działało mniej niż 30% ze zbiorowości początkowej. Poza wskazywanymi wyżej trudnościami, jednostki te odczuwały bariery związane z brakiem wykwalifikowanej siły roboczej. W przeciwieństwie do najmłodszych podmiotów, zdecydowanie mniej przedsiębiorstw 5-letnich odczuwało ograniczony dostęp do kredytów, a mimo to sygnalizowały one w większym stopniu niż nowopowstałe jednostki trudności we wdrażaniu nowych technologii.

Forma prawna i początkowa wielkość podmiotu mierzona liczbą zatrudnionych miała wpływ na przeżywalność firm, bowiem podmioty większe z odpowiednim zapleczem, mogły łatwiej sprostać konkurencji. W kolejnych latach wpływ tych czynników na wskaźnik

PL 1 - PANELOWE BADANIE PRZEDSIĘBIORSTW

Proszę przekazać do właściwego terytorialnie Urzędu Statystycznego w terminie do dnia 31 października 2008 r.

Obowiązek przekazywania danych statystycznych wynika z art. 30 pkt 3 ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej (Dz. U. Nr 88, poz. 439, z późn. zm.) oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 października 2007 r. w sprawie programu badań statystycznych statystyki publicznej na rok 2008 (Dz. U. Nr 210, poz. 1521)

Udzielenie odpowiedzi na poszczególne pytania ankiety **polega na:**

- **otoczeniu obwódką** w pogrubionej ramce **właściwych symboli** (dot. pytań 1-5, 6-9, 12, 14, 15, 23, 25-27, 28, 30-48),
- **wpisaniu liczb** w pytaniach 3A-5A, 13, 16-22, 27A, daty w pytaniach 8, 10, 11, 29 (m-ce od 1 do 9 poprzedzić zerem, np. 01, 09),
- **wpisaniu tekstu** w pytaniach 1A, 2A, 24 i w innych pytaniach w miejscach wykropkowanych.

I. IDENTYFIKACJA PRZEDSIĘBIORSTWA

Dane o przedsiębiorstwie z rejestru REGON		Czy zapisy po lewej stronie są aktualne?
0		
1		1 tak 0 nie
2	miejsce na nalepkę	1 tak 0 nie
3		1 tak 0 nie
4		1 tak 0 nie
5		1 tak 0 nie

Jeśli zapisy z rejestru REGON nie są aktualne, prosimy podać dane prawidłowe

1A Nazwa pełna

2A Adres siedziby zarządu

3A Numer identyfikacyjny REGON

4A Telefon

5A Telefaks

6 Jaka jest forma prawna podmiotu?

- osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą
- spółka cywilna
- przedsiębiorstwo państwowe
- spółdzielnia
- spółka akcyjna

1
2
3
4
5

- spółka z ograniczoną odpowiedzialnością
- spółka jawna
- spółka partnerska
- spółka komandytowa (komandytowo-akcyjna)
- inna forma, jaka?

6
7
8
9
10

II. AKTUALNA SYTUACJA PRZEDSIĘBIORSTWA

7 **1. Czy na początku września 2008 r. przedsiębiorstwo prowadziło działalność gospodarczą?**

• tak **1**

• nie **0**

Jeśli tak → proszę przejść do pyt. 10 i dalszych, jeśli nie → lecz działalność będzie wznowiona - proszę przejść do pyt. 8 i dalszych, a w przypadku gdy działalność nie będzie wznowiona - proszę wypełnić tylko pyt. 8-13 i 28-33

8 **2. Przedsiębiorstwo nie prowadziło na początku września 2008 r. działalności gospodarczej, bo:**

• nigdy nie podjęło działalności i jej nie podejmie **1**

• nie rozpoczęło jeszcze działalności **2**

• prowadzi tylko działalność sezonową **3**

• zawiesiło działalność i planuje ją wznowić **4**

• było w stanie upadłości lub likwidacji **5**

• zakończyło działalność bez zamiaru jej wznowienia **6**

Jeśli zaznaczono pozycję 6, prosimy podać datę zakończenia

m-c rok

9 **W przypadku całkowitego zaprzestania działalności przez przedsiębiorstwo, jakie były tego przyczyny?**

• przedsiębiorstwo zostało sprzedane, komu? **1**

• przedsiębiorstwo zostało włączone do **2**

• przedsiębiorstwo zostało zlikwidowane **3**

• przedsiębiorstwo w stanie upadłości **4**

• przedsiębiorstwo w stanie likwidacji **5**

• inna przyczyna, jaka? **6**

10 **Data wpisu przedsiębiorstwa do rejestru sądowego lub innej ewidencji**

m-c rok

11 **Data rozpoczęcia działalności (może być przed albo po rejestracji prawnej lub administracyjnej)**

m-c rok

12 **3. Sposób powstania przedsiębiorstwa**

• jako nowe **1**

• w drodze nabycia całego przedsiębiorstwa prywatnego **2**

• w drodze nabycia części przedsiębiorstwa **3**

• poprzez połączenie kilku przedsiębiorstw **4**

• poprzez zmianę formy prawnej już posiadanego i działającego przedsiębiorstwa **5**

• w inny sposób, jaki? **6**

13 **4. Źródło pochodzenia środków niezbędnych do podjęcia działalności przez przedsiębiorstwo (proszę podać w przybliżeniu strukturę procentową)**

• środki własne%

• pożyczka od rodziny lub znajomych%

• pożyczka od poprzedniego pracodawcy%

• kredyt bankowy%

• subwencje publiczne%

• zagraniczne środki pomocowe%

• inne, jakie?%

14 **5. Obszar, na którym przedsiębiorstwo prowadzi działalność, to:**

• rynek lokalny **1**

• rynek regionalny **2**

• rynek krajowy **3**

• rynek międzynarodowy **4**

15 **6. Czy przedsiębiorstwo eksportuje wyroby bądź usługi?**

• tak **1**

• nie **0**

16 **7. Liczba stałych miejsc, w których przedsiębiorstwo prowadzi działalność (miejsce identyfikowane adresem np. budynku, lokalu, biura itp.)**

.....

17 **8. Liczba osób pracujących na rzecz przedsiębiorstwa na koniec września 2008 r.**

17 właściciele, współwłaściciele, pracujący członkowie rodziny

18 zatrudnieni w pełnym wymiarze czasu pracy na podstawie umowy o pracę

19 zatrudnieni w niepełnym wymiarze czasu pracy na podstawie umowy o pracę

20 zatrudnieni na podstawie umowy zlecenia

21 będący pracownikami innej firmy i wykonujący pracę na rzecz badanego przedsiębiorstwa w procesie produkcyjnym

22 inni, jacy? (np. agenci, członkowie spółdzielni, nakładcy itp.)

9. Które z poniższych określeń najlepiej charakteryzuje działalność przedsiębiorstwa?
(proszę zakreślić tylko jedną odpowiedź)

- 24 **10. Proszę krótko opisać prowadzone działalności**
(jeśli przedsiębiorstwo prowadzi więcej niż jeden
rodzaj działalności, proszę podkreślić
najważniejszą)

[illegible]

25	Czy prowadzone obecnie działalności są takie same jak w chwili podjęcia działalności przez przedsiębiorstwo?	☐ tak ☐ nie
----	--	--

26	Czy przewiduje się, że w ciągu najbliższych 6 miesięcy nastąpią istotne zmiany w zakresie produkowanych wyrobów lub świadczonych usług ?	• tak • nie

27	12. Czy przedsiębiorstwo w 2008 r. generowało:	• zysk • stratę

27A Prosimy o podanie przybliżonego udziału kosztów w przychodach w procentach

				%
--	--	--	--	---

GIDzial

--	--	--	--	--

MonoPlur

10

(działalność wg PKD)

(pojedyncza działalność "0",
kilka działalności "1")

III. WARUNKI POWSTANIA I ROZWOJU PRZEDSIĘBIORSTWA

13. Charakterystyka właściciela lub jednego ze współwłaścicieli przedsiębiorstwa <i>(wypełnia osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą lub spółka cywilna, jawna albo partnerska, tzn. przedsiębiorstwo, które zakresliło w pytaniu 6 odpowiedź 1, 2, 7 i 8)</i>			
28	Płeć	<ul style="list-style-type: none"> • mężczyzna • kobieta 	<div>1</div> <div>2</div>
29	Rok urodzenia	19 <div></div>	31 Charakter poprzedniej pracy
30	Poziom wykształcenia	<ul style="list-style-type: none"> • podstawowe • zasadnicze zawodowe • średnie techniczne • inne średnie • wyższe • inne pomaturalne 	<div>1</div> <div>2</div> <div>3</div> <div>4</div> <div>5</div> <div>6</div>
			<ul style="list-style-type: none"> • rolnik • rzemieślnik • inżynier, technik • handlowiec • pracownik biurowy • kierujący firmą prywatną • kierujący firmą publiczną • student lub uczeń • nie pracował(a) • inne, jakie? <div>1</div> <div>2</div> <div>3</div> <div>4</div> <div>5</div> <div>6</div> <div>7</div> <div>8</div> <div>9</div> <div>10</div>
			32 Czy działalność prowadzona jest w miejscu zamieszkania?
			<ul style="list-style-type: none"> • tak • nie <div>1</div> <div>0</div>
			33 Czy praca Pana(i) w przedsiębiorstwie jest głównym źródłem utrzymania?
			<ul style="list-style-type: none"> • tak • nie <div>1</div> <div>0</div>
34	14. Czy w ciągu 2008 r. przedsiębiorstwo poniosło lub zamierza ponieść nakłady inwestycyjne na środki trwałe?		<ul style="list-style-type: none"> • tak • nie <div>1</div> <div>0</div>
34A	Jeśli tak, to jakie jest dominujące źródło finansowania nakładów inwestycyjnych na środki trwałe		
	<ul style="list-style-type: none"> • środki własne • kredyt bankowy • inna pożyczka • subwencje 	<div>1</div> <div>2</div> <div>3</div> <div>4</div>	
35	15. Czy przedsiębiorstwo napotyka trudności przy sprzedaży własnych wyrobów lub usług?		<ul style="list-style-type: none"> • tak • nie <div>1</div> <div>0</div>
	Jeśli tak, proszę powiedzieć, czy:		
36	środki, jakimi dysponują klienci, nie są dostateczne w stosunku do ich potrzeb	<ul style="list-style-type: none"> • tak • nie 	<div>1</div> <div>0</div>
37	na rynku jest zbyt duża konkurencja	<ul style="list-style-type: none"> • tak • nie 	<div>1</div> <div>0</div>
38	firmy konkurencyjne obniżają swoje ceny	<ul style="list-style-type: none"> • tak • nie 	<div>1</div> <div>0</div>
39	przedsiębiorstwo jest niedostatecznie znane na rynku	<ul style="list-style-type: none"> • tak • nie 	<div>1</div> <div>0</div>
40	są inne trudności, jakie?	<ul style="list-style-type: none"> • tak • nie 	<div>1</div> <div>0</div>
41	16. Czy przedsiębiorstwo napotyka trudności w rozwijaniu produkcji?		<ul style="list-style-type: none"> • tak • nie <div>1</div> <div>0</div>
	Jeśli tak, czy przyczyną jest:		
42	niedostateczna technologia	<ul style="list-style-type: none"> • tak • nie 	<div>1</div> <div>0</div>
43	niedostateczne środki finansowe	<ul style="list-style-type: none"> • tak • nie 	<div>1</div> <div>0</div>
44	trudności w ściąganiu należności	<ul style="list-style-type: none"> • tak • nie 	<div>1</div> <div>0</div>
45	ograniczony dostęp do kredytów	<ul style="list-style-type: none"> • tak • nie 	<div>1</div> <div>0</div>
46	brak surowców	<ul style="list-style-type: none"> • tak • nie 	<div>1</div> <div>0</div>
47	brak wykwalifikowanej siły roboczej	<ul style="list-style-type: none"> • tak • nie 	<div>1</div> <div>0</div>
48	są inne trudności, jakie?	<ul style="list-style-type: none"> • tak • nie 	<div>1</div> <div>0</div>

(e-mail osoby sporządzającej sprawozdanie - WYPEŁNIĆ WIELKIMI LITERAMI)

Imię, nazwisko i telefon osoby odpowiadającej na pytania ankiety	
Podpis	Data zwrotu ankiety do US

PL 2 - PANELOWE BADANIE PRZEDSIĘBIORSTW

Proszę przekazać do właściwego terytorialnie Urzędu Statystycznego w terminie do dnia 31 października 2008 r.

Obowiązek przekazywania danych statystycznych wynika z art. 30 pkt 3 ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej (Dz. U. Nr 88, poz. 439, z późn. zm.) oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 października 2007 r. w sprawie programu badań statystycznych statystyki publicznej na rok 2008 (Dz. U. Nr 210, poz. 1521)

Udzielenie odpowiedzi na poszczególne pytania ankiety **polega na:**

- **otoczeniu obwódką** w pogrubionej ramce **właściwych symboli** (dot. pytań 1-6, 6A-14A, 22, 25, 26, 27-46),
- **wpisaniu liczb** w pytaniach 3A-5A, 15-21, 26A, daty w pytaniu 8 (m-ce od 1 do 9 poprzedzić zerem, np. 01, 09),
- **wpisaniu tekstu** w pytaniach 1A, 2A, 23, 24 i w innych pytaniach w miejscach wykropkowanych.

I. IDENTYFIKACJA PRZEDSIĘBIORSTWA

	Dane o przedsiębiorstwie z rejestru REGON	Czy zapisy po lewej stronie są aktualne?
0		
1		1 tak 0 nie
2	miejsce na nalepkę	1 tak 0 nie
3		1 tak 0 nie
4/5		1 tak 0 nie
6		1 tak 0 nie

← Forma prawna określona w pytaniu 6A

Jeśli zapisy z rejestru REGON nie są aktualne, prosimy podać dane prawidłowe

1A Nazwa pełna

2A Adres siedziby zarządu

3A Numer identyfikacyjny REGON

4A/ Telefon

Faks

5A

6A Jaka jest forma prawna podmiotu?

(wypełniają tylko te podmioty, które w pyt. 6 zakreśliły odpowiedź 0 nie)

• osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą

1

• spółka z ograniczoną odpowiedzialnością

6

• spółka cywilna

2

• spółka jawna

7

• przedsiębiorstwo państwowe lub komunalne

3

• spółka partnerska

8

• spółdzielnia

4

• spółka komandytowa (spółka komandytowo-akcyjna)

9

• spółka akcyjna

5

• inna forma, jaka?

10

.....

II. AKTUALNA SYTUACJA PRZEDSIĘBIORSTWA

7 **1. Czy na początku września 2008 r. przedsiębiorstwo prowadziło działalność gospodarczą?**

• tak **1**

• nie **0**

*Jeśli **tak** → proszę przejść do pyt. 10 i dalszych, jeśli **nie** → lecz działalność będzie wznowiona - proszę przejść do pyt. 8 i dalszych, a w przypadku gdy działalność nie będzie wznowiona - proszę wypełnić tylko pyt. 8, 9, 27-29*

8 **2. Przedsiębiorstwo nie prowadziło na początku września 2008 r. działalności gospodarczej, bo:**

• prowadzi tylko działalność sezonową **1**

• zawiesiło działalność i planuje ją wznowić **2**

• było w stanie upadłości lub likwidacji **3**

• zakończyło działalność bez zamiaru jej wznowienia **4**

Jeśli zaznaczono pozycję 4, prosimy podać datę zakończenia

m-c rok

9 **W przypadku całkowitego zaprzestania działalności przez przedsiębiorstwo, jakie były tego przyczyny?**

• przedsiębiorstwo zostało sprzedane, komu? **1**

.....

• przedsiębiorstwo zostało włączone do **2**

.....

• przedsiębiorstwo zostało zlikwidowane **3**

• przedsiębiorstwo w stanie upadłości **4**

• przedsiębiorstwo w stanie likwidacji **5**

• inna przyczyna, jaka? **6**

.....

.....

10 **3. Obszar, na którym przedsiębiorstwo prowadzi działalność, to:**

• rynek lokalny **1**

• rynek regionalny **2**

• rynek krajowy **3**

• rynek międzynarodowy **4**

11 **4. Czy przedsiębiorstwo eksportuje wyroby bądź usługi?**

• tak **1**

• nie **0**

12 **5. Jeśli przedsiębiorstwo jest spółką akcyjną lub spółką z ograniczoną odpowiedzialnością, to:**

czy posiada więcej niż 30% udziałów w innej spółce?

• tak **1**

• nie **0**

13

czy jakaś inna spółka krajowa posiada w niej ponad 30% udziałów

• tak **1**

• nie **0**

14

czy udziałowcami są zagraniczne osoby prawne lub fizyczne?

• tak **1**

• nie **0**

14A • jeśli tak, to ile posiadają łącznie udziałów?

• do 30% **1**

• 31 – 50% **2**

• ponad 50% **3**

15 **6. Liczba stałych miejsc, w których przedsiębiorstwo prowadzi działalność** (miejsce identyfikowane adresem np. budynku, lokalu, biura itp.)

1

7. Liczba osób pracujących na rzecz przedsiębiorstwa na koniec września 2008 r.

16 właściciele, współwłaściciele, pracujący członkowie rodziny

1

17 zatrudnieni w pełnym wymiarze czasu pracy na podstawie umowy o pracę

1

18 zatrudnieni w niepełnym wymiarze czasu pracy na podstawie umowy o pracę

1

19 zatrudnieni na podstawie umowy zlecenia

1

20 podwykonawcy (będący pracownikami innej firmy i wykonujący pracę na rzecz badanego przedsiębiorstwa)

1

21 inni, jacy? (np. agenci, członkowie spółdzielni, nakładcy itp.)

1

22

8. Które z poniższych określeń najlepiej charakteryzuje działalność przedsiębiorstwa?
(proszę zakreślić tylko jedną odpowiedź)

• górnictwo i kopalnictwo	1
• przetwórstwo przemysłowe	2
• zaopatrzenie w energię elektryczną, gaz i wodę	3
• budownictwo	4
• handel detaliczny	5
• handel hurtowy	6
• naprawy	7
• hotele i restauracje	8
• transport, gospodarka magazynowa	9
• obsługa nieruchomości i firm	10
• pośrednictwo finansowe	11
• edukacja	12
• ochrona zdrowia i pomoc społeczna	13
• pozostała działalność	14

23

9. Proszę podać 2 główne produkowane wyroby lub świadczone usługi związane z podstawową działalnością przedsiębiorstwa

1.

.....

.....

2.

.....

.....

24

10. Proszę krótko opisać prowadzoną działalność (jeśli przedsiębiorstwo prowadzi więcej niż jeden rodzaj działalności, proszę podkreślić najważniejszą)

.....

.....

11. Rozwój działalności

25

Czy przewiduje się, że w ciągu najbliższych 6 miesięcy nastąpią istotne zmiany w zakresie produkowanych wyrobów lub świadczonych usług?

• tak

1

• nie

0

26

12. Czy przedsiębiorstwo w 2008 r. generowało:

• zysk

1

• stratę

0

26A

Prosimy o podanie przybliżonego udziału kosztów w przychodach w procentach

--	--	--	--

%

Wypełnia Urząd Statystyczny
GIDział

(działalność wg PKD)

--	--	--	--

MonoPlur

 (pojedyncza działalność "0",
kilka działalności "1")

--

III. WARUNKI POWSTANIA I ROZWOJU PRZEDSIĘBIORSTWA

13. Wypełnia osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą lub spółka cywilna, partnerska albo jawna		
27	Czy działalność prowadzona jest (była) w miejscu zamieszkania?	<div>• tak 1</div> <div>• nie 0</div>
28	Czy praca Pana(i) w przedsiębiorstwie jest (była) głównym źródłem utrzymania?	<div>• tak 1</div> <div>• nie 0</div>
29	Czy pracuje (pracował(a)) Pan(i) dodatkowo poza przedsiębiorstwem?	<div>• tak 1</div> <div>• nie 0</div>

30	14. Czy liczba osób pracujących w przyszłym roku w porównaniu ze stanem bieżącym?	
	wzrośnie	1
	nie zmieni się	2
	zmniejszy się	3

31	15. Czy w ciągu 2008 r. przedsiębiorstwo poniosło lub zamierza ponieść nakłady inwestycyjne na środki trwałe?	<div>• tak 1</div> <div>• nie 0</div>
32	Jeśli tak, to jakie jest dominujące źródło finansowania nakładów inwestycyjnych na środki trwałe	
	środki własne	1
	kredyt bankowy	2
	inna pożyczka	3
	subwencje	4

33	16. Czy przedsiębiorstwo napotyka trudności przy sprzedaży własnych wyrobów lub usług?	<div>• tak 1</div> <div>• nie 0</div>
Jeśli tak, proszę powiedzieć, czy:		
34	środki, jakimi dysponują klienci, nie są dostateczne w stosunku do ich potrzeb	<div>• tak 1</div> <div>• nie 0</div>
35	na rynku jest zbyt duża konkurencja	<div>• tak 1</div> <div>• nie 0</div>
36	firmy konkurencyjne obniżają swoje ceny	<div>• tak 1</div> <div>• nie 0</div>
37	przedsiębiorstwo jest niedostatecznie znane na rynku	<div>• tak 1</div> <div>• nie 0</div>
38	są inne trudności, jakie?	<div>• tak 1</div> <div>• nie 0</div>

39	17. Czy przedsiębiorstwo napotyka trudności w rozwijaniu produkcji?	<div>• tak 1</div> <div>• nie 0</div>
Jeśli tak, czy przyczyną jest:		
40	niedostateczna technologia	<div>• tak 1</div> <div>• nie 0</div>
41	niedostateczne środki finansowe	<div>• tak 1</div> <div>• nie 0</div>
42	trudności w ściąganiu należności	<div>• tak 1</div> <div>• nie 0</div>
43	ograniczony dostęp do kredytów	<div>• tak 1</div> <div>• nie 0</div>
44	brak surowców	<div>• tak 1</div> <div>• nie 0</div>
45	brak wykwalifikowanej siły roboczej	<div>• tak 1</div> <div>• nie 0</div>
46	są inne trudności, jakie?	<div>• tak 1</div> <div>• nie 0</div>

(e-mail osoby sporządzającej sprawozdanie - WYPEŁNIĆ WIELKIMI LITERAMI)

Imię, nazwisko i telefon osoby odpowiadającej na pytania ankiety	
Podpis	Data zwrotu ankiety do US

przeżycia zmniejszał się. Wskaźnik przeżycia pierwszego roku funkcjonowania dla osób prawnych utrzymywał się w granicach 80%, a dla przedsiębiorstw z pracownikami najemnymi wynosił około 70%. Dla jednostek powstających w kolejnych latach, należących zarówno do osób fizycznych, jak i podmiotów bez pracowników najemnych przeżywalność stopniowo wzrastała, co z jednej strony może wskazywać na lepsze warunki zewnętrzne do podejmowania i prowadzenia działalności gospodarczej przez te podmioty, a z drugiej na to, że przyszli przedsiębiorcy dokonują dokładnej analizy szans przetrwania zanim podejmą określoną działalność.

Należy podkreślić, że obserwowana dobra koniunktura gospodarcza wpłynęła korzystnie na stopień przeżywalności przedsiębiorstw po pierwszym roku działalności (dla podmiotów zarejestrowanych w roku 2007 po raz pierwszy przekroczyła 70%). Największe szanse przeżycia pierwszego roku miały podmioty z obszaru ochrony zdrowia, edukacji, obsługi nieruchomości i firm oraz przemysłu. Najniższy wskaźnik przeżycia charakteryzował hotele i restauracje.